

บทที่ 2

ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับตราสารสิทธิ์

2.1 ประวัติความเป็นมา

ตราสารสิทธิ์ได้เกิดขึ้นครั้งแรกช่วงศตวรรษที่ 17 ในประเทศออลแลนด์ และสหราชอาณาจักร ซึ่งช่วงแรกของการซื้อขายเป็นการนำตราสารสิทธิ์ไปใช้กับสินค้าทางการเกษตร (Commodities Options) เช่น ข้าวสาลี, ดอกทิวลิป เป็นต้น เพื่อปักป้องกันความเสี่ยงจากการผันผวนของราคาสินค้า แต่เนื่องจากสัญญาที่มีการซื้อขายในขณะนั้นยังไม่มีมาตรฐาน ไม่มีตลาดกลางในการซื้อขายและเปลี่ยน อีกทั้งยังไม่มีกฎหมายและระบบการ Clearing ที่ดีพอ จึงทำให้ยังไม่ได้เป็นที่ยอมรับจากนักลงทุน เพราะเกรงว่าอาจเกิดความเสี่ยงในการไม่ปฏิบัติตามสัญญาขึ้น (Default Risk) จนกระทั่งการก่อตั้งตลาด Chicago Board Options Exchange (CBOE) ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อปี ค.ศ. 1973 จึงได้มีการนำตราสารสิทธิ์ชนิด สิทธิในการซื้อ (Call Options) ที่อ้างอิงกับราคาน้ำมันสูญ 16 แห่ง ออกรซื้อขายอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 26 เมษายน ปีค.ศ. 1973 ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการซื้อขายสัญญาตราสารสิทธิ์ที่มีมาตรฐานในตลาดทางการ (Exchange Trade) เป็นครั้งแรก

การเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญที่ถือเป็นการปฏิวัติทางการเงินสมัยใหม่ เกิดขึ้นเมื่อเดือน พฤษภาคม ปี ค.ศ. 1973 ภายหลังการนำเสนอทฤษฎีความวิชาการของศาสตราจารย์ด้านการเงิน 2 ท่าน คือ Fisher Black และ Myron Scholes ที่นำเสนอรูปแบบการประเมินมูลค่าของตราสารสิทธิ์ที่สมบูรณ์แบบขึ้นเป็นครั้งแรก และแสดงให้เห็นว่าภาวะของธุรกิจไม่ว่าเป็นหนี้สินหรือทุนหรือสินทรัพย์ใดๆ ต่างก็สามารถทำเป็นตราสารสิทธิ์ได้ทั้งสิ้น ขึ้นเป็นที่มาของทฤษฎี Black-Scholes Model (แบบจำลองของ Black-Scholes)⁵ หลังจากนั้นในปี ค.ศ. 1979 ก็ได้มีการคิดค้นอีกทฤษฎีหนึ่ง ที่ถือเป็นพื้นฐานสำคัญในการประเมินมูลค่าตราสารสิทธิ์ นั่นก็คือ ทฤษฎี Binomial Model (แบบจำลอง Binomial)⁶ ซึ่งคิดค้นโดย Cox, Ross และ Rubinstein

⁵ F.Black and M. Scholes, "The Pricing of Options and Corporate Liabilities."

Journal of Political Economy, 81, (May – June 1973) : 637 – 654.

⁶ Cox, J., S. Ross, and M. Rubinstein, "Option Pricing: A Simplified Approach."

Journal of Financial Economics, 7, (October 1979) : 229 – 264.

จากทฤษฎีในการประเมินมูลค่าตราสารสิทธิ์ทั้ง 2 ทฤษฎี ได้นำไปสู่การตั้งราคาตราสารสิทธิ์ให้เป็นไปอย่างมีหลักเกณฑ์ และเป็นทฤษฎีที่นิยมในการคิดคันทรัพย์ใหม่ๆ ที่มีมากมายในปัจจุบันโดยนักวิชาการทางการเงินรุ่นหลัง เพื่อให้สอดคล้องกับประเภทของสินทรัพย์อ้างอิง (Underlying Assets), ชนิดของตราสารสิทธิ์ (Type) และรูปแบบการใช้สิทธิ์ (Style) ที่ไม่เหมือนกัน

ในปัจจุบันตลาดตราสารสิทธิ์ได้รับความนิยมจากนักลงทุนทั่วโลก โดยมีการซื้อขายทั้งในตลาดทางการ (Exchange Trade) และตลาดที่ไม่เป็นทางการ (Over-The-Counter) โดยมีองค์กร Options Clearing Corporation (OCC) ค่อยตรวจสอบดูแลสัญญาตราสารสิทธิ์ที่ออกโดยสถาบันการเงินหรือบริษัทต่างๆ ให้เป็นไปอย่างถูกต้อง และมีมาตรฐานเดียวกัน

2.2 ความหมายของตราสารสิทธิ์

ตราสารสิทธิ์ คือ สิทธิ์ (ไม่เป็นภาระ) ในการซื้อหรือขายทรัพย์สินอ้างอิงที่ระบุไว้ (Underlying Assets) จำนวนหนึ่งในราคาราคาที่กำหนด (ราคาราคาใช้สิทธิ์, Strike Price) ก่อนหรือในวันที่ระบุไว้ในอนาคต (วันลั่นสิทธิ์, Expiration Date) ซึ่งสิทธิ์ในการซื้อเรียกว่า "Call" ส่วนสิทธิ์ในการขายเรียกว่า "Put" ถ้าสิทธิ์นั้นใช้เมื่อใดก็ได้ก่อนหน้าวันลั่นสิทธิ์จะเรียกว่าเป็นแบบ "อเมริกัน" (American) แต่ถ้าใช้สิทธิ์ได้เฉพาะวันลั่นสิทธิ์เท่านั้นก็เป็นแบบ "ยุโรปีเยน" (European) ผู้ซื้อตราสารสิทธิ์ (Buyer) เรียกว่าเป็นผู้ถือสิทธิ์ (Option Holder) หรือมีสถานภาพเป็นบวก (Long Position) ส่วนผู้ขายตราสารสิทธิ์ (Seller) เรียกว่าเป็นผู้ออกสิทธิ์ (Option Writer) หรือมีสถานภาพเป็นลบ (Short Position) โดยผู้ซื้อตราสารสิทธิ์จะต้องจ่ายเงินค่าธรรมเนียมหรือเรียกว่า "Option Premium" ให้กับผู้ขายเมื่อมีการซื้อขายสิทธิกัน

จะพบว่าข้อแตกต่างที่สำคัญระหว่างตราสารสิทธิ์ (Options) กับสัญญาซื้อขายล่วงหน้าทางการเงิน (Futures / Forwards) คือสัญญาซื้อขายล่วงหน้าทางการเงินนั้นกำหนดภาระผูกพัน (Obligation) ให้กับคู่สัญญาที่จะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ตกลงกันไว้ในฐานะผู้ซื้อกับผู้ขาย โดยไม่มีทางเลือกอื่น ในขณะที่ตราสารสิทธิ์นั้นผู้ซื้อหรือผู้ถือตราสารสิทธิ์ มีสิทธิ์ (Right) โดยไม่มีภาระผูกพันในการใช้หรือไม่ใช้สิทธิดังกล่าว เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไปโดยไม่คาดคิดผู้ซื้อตราสารสิทธิ์ในการที่จะใช้สิทธิ์ ผู้ซื้อก็จะใช้สิทธินั้น แต่ถ้าสถานการณ์ไม่เอื้ออำนวย ผู้ซื้อก็สามารถละการใช้สิทธิโดยปล่อยให้ตราสารสิทธิ์นั้นหมดอายุไป โดยปราศจากการใช้สิทธิ ในทางกลับกันผู้ขายตราสารสิทธิ์จะเป็นผู้มีภาระผูกพัน (Obligation) 在การที่จะตอบสนองการใช้สิทธิ

ของผู้ซื้อตราสารสิทธิ์ ทำให้เป็นความแตกต่างในความเป็นผู้ได้เปรียบเสียเบรียบ ระหว่างผู้ซื้อกับผู้ขายตราสารสิทธิ์ ดังนั้น ผู้ซื้อต้องชำระเงินค่าธรรมเนียม (Premium) ให้แก่ผู้ขายตั้งแต่เริ่มต้น เพื่อแลกกับสิทธิที่ตกลงกัน ทั้งนี้อาจสรุปง่ายๆ ได้ว่าความเสี่ยงของผู้ซื้อตราสารสิทธิ์ถูกจำกัดด้วยค่าธรรมเนียม (Premium) ที่จ่ายไปในตอนแรก ในขณะที่ความเสี่ยงของผู้ขายตราสารสิทธิ์นั้นมีขอบข่ายความเสียหายสูงมากกว่า จนในบางครั้งเรียกได้ว่าภาระที่รับนั้นไม่มีขอบเขต (Unlimited Liability) เลยทีเดียว

2.3 ประเภทของสินทรัพย์อ้างอิงที่ระบุไว้ในตราสารสิทธิ์ (Underlying Assets)

มูลค่าตราสารสิทธิ์มีขึ้นอยู่กับประเภทของสินทรัพย์ที่มาอ้างอิงด้วย ซึ่งในที่นี้จะจำแนกสินทรัพย์อ้างอิงที่ระบุไว้ออกเป็น 6 กลุ่มใหญ่ คือ

1. ตราสารสิทธิ์ที่อ้างอิงจากราคาหุ้นสามัญ (Stock Options) เป็นตราสารสิทธิ์ในการซื้อหรือขายหุ้นเป็นรายตัวในตลาดหลักทรัพย์ ในประเทศสหรัฐอเมริกา มีหุ้นมากกว่า 700 ตัว ที่มีตราสารสิทธิ์ให้ซื้อขายได้ บางครั้งอาจเรียกตราสารสิทธิ์ประเภทนี้ว่า Individual Stock Options

2. ตราสารสิทธิ์ที่อ้างอิงจากดัชนีราคาหุ้นสามัญ (Index Options) เป็นตราสารสิทธิ์ในการซื้อหรือขายดัชนีราคาหุ้นสามัญ เช่น ดัชนีราคาหุ้น S&P 100 จะใช้ราคาหุ้นสามัญที่มีมูลค่าซื้อขายและมีสภาพคล่องสูง 100 หุ้นแรกในตลาด Chicago Board Options Exchange (CBOE) ซึ่งตราสารสิทธิ์นี้จะมีการใช้สิทธิเป็นแบบอเมริกัน สำหรับตราสารสิทธิ์ที่อ้างอิงจากดัชนีราคาหุ้น S&P 500 จะมีการใช้สิทธิเป็นแบบยุโรปเป็น

3. ตราสารสิทธิ์ที่อ้างอิงจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (Foreign Currency Options) เป็นตราสารสิทธิ์ที่ให้สิทธิในการซื้อหรือขายเงินตราต่างประเทศ ปกติจะมีการซื้อขายที่ตลาด Philadelphia Stock Exchange (PHLX) ซึ่งตลาด PHLX นี้จะมีการระบุจำนวนเงินตราต่างประเทศต่อหน่วยน่วยสัญญาที่ແเนื่องอนเพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน เช่น 1 สัญญาจะมีมูลค่าเท่ากับ 62,500 มาρκเยอรมันนี, 31,250 ปอนด์อังกฤษ, 6,250,000 เยนญี่ปุ่น, 62,500 ฟรังค์สวิตเซอร์แลนด์ เป็นต้น

4. ตราสารสิทธิ์ที่อ้างอิงจากอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Options) เป็นตราสารสิทธิ์ที่ให้สิทธิในการซื้อหรือขายอัตราดอกเบี้ย ผลตอบแทนจากการลงทุนในตราสารประเภทนี้จะขึ้นอยู่กับอัตราดอกเบี้ยที่เปลี่ยนแปลง ที่ตลาด CBOE มีการซื้อขายตราสารสิทธิ์ที่อ้างอิงจากทั้งอัตรา

ดอกรบีเยรับรับสั่นและอัตราดอกเบี้ยรับรับขยาย แต่ปกติจะนิยมซื้อขายตราสารสิทธิที่อ้างอิงจากอัตราดอกเบี้ยรับรับสั่นมากกว่า เช่น ตราสารสิทธิของตัวเงินคลังสหราชอาณาจักร เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ตราสารสิทธิที่อ้างอิงจากอัตราดอกเบี้ยในตลาดทางการ ยังไม่ค่อยประสบความสำเร็จมากนัก ปกติจะนิยมซื้อขายตราสารสิทธิที่อ้างอิงจากอัตราดอกเบี้ยในตลาดไม่เป็นทางการมากกว่า ไม่ว่าจะเป็น Caps, Floors และ Swaptions

5. ตราสารสิทธิที่อ้างอิงจากสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (Options on Futures) เป็นตราสารสิทธิที่จะให้สิทธิในการซื้อหรือขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า เช่น สัญญาล่วงหน้าที่อ้างอิงจากอัตราดอกเบี้ย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสัญญาล่วงหน้าตัวเงินคลังของสหราชอาณาจักร (Treasury Bill Futures) เป็นต้น เป็นที่น่าสังเกตว่าตราสารสิทธิในสัญญาล่วงหน้า (Option on Futures) มีความแตกต่างกับตราสารสิทธิในหลักทรัพย์ปัจจุบัน (Option on Spot Instrument) ที่สำคัญมีสามประการ ประการแรกตราสารสิทธิในสัญญาล่วงหน้า ถ้าผู้ซื้อตราสารสิทธิให้สิทธิจะทำให้ตนเองกลายเป็นผู้ซื้อหรือผู้ขายสัญญาล่วงหน้า (Future) ก็ได้ ประการที่สอง ราคาของตราสารสิทธิในสัญญาล่วงหน้ามักจะสูงกว่าราคาของตราสารสิทธิในหลักทรัพย์ปัจจุบัน ทั้งที่มีสินทรัพย์อ้างอิงที่ระบุไว้เป็นตัวเดียวกัน เนื่องจากราคาของสัญญาล่วงหน้ามักจะสูงกว่าราคาของสินค้าปัจจุบัน ประการที่สาม ตราสารสิทธิในสัญญาซื้อขายล่วงหน้าอาจดึงดูดนักลงทุนได้มากและเป็นที่นิยมกว่า เพราะมีปริมาณธุรกรรมและมีสภาพคล่องมากกว่า เช่น ตราสารสิทธิในสัญญาซื้อขายพันธบัตรล่วงหน้าที่ตลาด CBOT (Chicago Board of Trade) เป็นที่นิยมมากกว่าตราสารสิทธิในการซื้อขายพันธบัตรปัจจุบันในตลาด CBOE

6. ตราสารสิทธิที่อ้างอิงจากสัญญาซื้อขายล่วงหน้าสินค้าทางการเกษตร (Options on Commodity Futures) เป็นตราสารสิทธิที่ให้สิทธิในการซื้อหรือขายสัญญาล่วงหน้าสินค้าทางการเกษตร เช่น สัญญาล่วงหน้าซื้อขายน้ำตาล (Sugar), กาแฟ (Coffee), ข้าวโพด (Corn), ข้าวสาลี เป็นต้น

2.4 ชนิดของตราสารสิทธิ (Type)

ตราสารสิทธิ สามารถจำแนกตามลักษณะการใช้สิทธิได้เป็น 2 ชนิด คือ

1. ตราสารสิทธิที่ให้สิทธิในการซื้อ (Call Options) คือ ตราสารสิทธิที่ให้สิทธิผู้ถือสามารถซื้อทรัพย์สินอ้างอิงตามที่ระบุไว้ ในราคาน้ำหนึ่ง ในวันสิ้นสิทธิ (กรณีเป็นตราสารสิทธิแบบยูโรเปียน) หรือก่อนหน้านี้ (กรณีเป็นตราสารสิทธิแบบอเมริกัน)

2. ตราสารสิทธิ์ให้สิทธิในการขาย (Put Options) คือ ตราสารสิทธิ์ที่ให้สิทธิผู้ถือสามารถขายทรัพย์สินอ้างอิงตามที่ระบุไว้ ในราคาน้ำหนักในวันสิ้นสิทธิ (กรณีเป็นตราสารสิทธิ์แบบยูโรเปียน) หรือก่อนหน้านั้น (กรณีเป็นตราสารสิทธิ์แบบอเมริกัน)

ในการทำธุรกรรมเกี่ยวกับตราสารสิทธิ์ จะมีบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งผู้ซื้อและผู้ขาย ดังนี้ สามารถสรุปธุรกรรมของตราสารสิทธิ์ ออกได้เป็น 4 แบบ ดังตาราง 2.1

ตาราง 2.1 แสดงธุรกรรมของตราสารสิทธิ์ทั้ง 4 แบบ

ชนิด สถานะ	Call	Put
Long (Holder)	Long Call (การซื้อสิทธิ์ซื้อ)	Long Put (การซื้อสิทธิ์ขาย)
Short (Writer)	Short Call (การขายสิทธิ์ซื้อ)	Short Put (การขายสิทธิ์ขาย)

ในการซื้อสิทธิ์ซื้อ (Long Call) และซื้อสิทธิ์ขาย (Long Put) จะต้องมีการจ่ายชำระค่าธรรมเนียม (Premium) ซึ่งมีมูลค่าเท่ากับค่าของ Call Options และ Put Options ตามลำดับ ให้แก่ผู้ออกตราสารสิทธิ์ (Writer) ผู้ที่จะซื้อตราสารสิทธิ์ในการซื้อ (Long Call) จะคาดหวังว่าสินทรัพย์อ้างอิงที่ระบุไว้มีแนวโน้มที่จะดีขึ้น เพื่อที่ผู้ซื้อจะสามารถใช้สิทธิ์ (Exercise) ในราคาน้ำหนัก กำหนดไว้ในสัญญา (Strike Price) เมื่อผู้ซื้อพบว่าการใช้สิทธิ์ของ Call Options ได้รับผลประโยชน์ก็จะมีการใช้สิทธิ์และจ่ายเงินเท่ากับราคาใช้สิทธิ์แก่ผู้ออกตราสารสิทธิ์ ในขณะที่ผู้ออกตราสารสิทธิ์ (Short Call) จะมีภาระผูกพันในการมอบสินทรัพย์อ้างอิงที่ระบุไว้ (Underlying Assets) แก่ผู้ถือตราสารสิทธิ์ กรณีที่ผู้ออกตราสารสิทธิ์ไม่ได้เป็นเจ้าของสินทรัพย์อ้างอิงที่ระบุไว้ จะเรียกตราสารชนิดนี้ว่า "Naked Call" ซึ่งผู้ออกตราสารสิทธิ์ก็จะต้องไปจัดหาสินทรัพย์อ้างอิงตามที่ระบุไว้นั้นในตลาดซื้อขายทัวร์ไปเพื่อมอบให้แก่ผู้ซื้อตราสารสิทธิ์รายนั้น ในทางปฏิบัติผู้ออกตราสารสิทธิ์แบบ "Naked Call" จะต้องมีเงิน Margin กับทาง Broker ที่เป็นผู้ค้ำประกันการออกตราสารสิทธิ์ เพื่อให้ทาง Broker มั่นใจว่าผู้ออกตราสารสิทธิ์มีเงินเพียงพอในการเป็นผู้ซื้อสินทรัพย์อ้างอิงที่ระบุไว้เมื่อตราสารสิทธิ์ถูกใช้สิทธิโดยผู้ซื้อตราสารสิทธิ์ ดังนั้นผู้ออกตราสารสิทธิ์ชนิด "Naked Call" จะมีความเชื่อมั่นว่าทิศทางของสินทรัพย์อ้างอิงที่ระบุไว้มีแนวโน้มลดลง เพื่อ

ที่จะได้รับค่าธรรมเนียม (Premium) จากผู้ซื้อตราสารสิทธิ์นั่นเอง สำหรับการออกตราสารสิทธิ์ชนิดที่ผู้ออกเป็นเจ้าของสินทรัพย์อ้างอิงที่ระบุไว้ในสิ่ง “Covered Call”

ในทางตรงกันข้ามผู้ที่จะซื้อตราสารสิทธิ์ในการขาย (Long Put) จะคาดหวังว่าราคาของสินทรัพย์อ้างอิงที่ระบุไว้กำลังอยู่ในภาวะช卜เชา (Bearish) ทำให้ราคาของสินทรัพย์ตามที่ระบุไว้มีแนวโน้มที่จะลดลง ซึ่งผู้ซื้อตราสารสิทธิ์นี้จะสามารถทำกำไรได้ถ้าหากราคาของสินทรัพย์อ้างอิงมีค่าต่ำกว่าราคากำไร สำหรับผู้ขายตราสารสิทธิ์ (Short Put) จะคาดหวังว่าราคาของสินทรัพย์อ้างอิงกำลังจะเข้าสู่ภาวะรุ่งเรือง (Bullish) ทำให้มูลค่าของสินทรัพย์อ้างอิงนั้นมีราคาที่สูงกว่าปัจจุบัน

2.5 ฐานแบบการใช้สิทธิ (Style) ของตราสารสิทธิ์

ตราสารสิทธิ์สามารถจำแนกรูปแบบการใช้สิทธิ (Style) ตามเวลาการใช้สิทธิ ออกได้เป็น 2 แบบ คือ

1. ตราสารสิทธิ์แบบยุโรปเปียน (European Options) คือ ตราสารสิทธิ์ที่มีการใช้สิทธิใน การซื้อหรือขายสินทรัพย์อ้างอิงตามที่ระบุไว้ได้เฉพาะวันเดือนสิทธิเท่านั้น (วันหมดอายุตราสารสิทธิ์) ไม่สามารถใช้สิทธิได้ก่อนกำหนด (ไม่มี Early Exercise) เมื่อถึงวันสิ้นสิทธิอาจมีการใช้สิทธิในกรณีที่ได้รับผลประโยชน์ หรืออาจปล่อยให้ตราสารสิทธิ์นั้นหมดอายุไป ถ้าเห็นว่าการใช้สิทธิเสียผลประโยชน์

2. ตราสารสิทธิ์แบบอเมริกัน (American Options) คือ ตราสารสิทธิ์ที่มีการใช้สิทธิใน การซื้อหรือขายสินทรัพย์อ้างอิงตามที่ระบุไว้ได้ตลอดเวลาของอายุตราสารสิทธิ์ ดังนั้นตราสารสิทธิ์แบบอเมริกันจึงสามารถใช้สิทธิได้ก่อนกำหนด (มี Early Exercise) หากเห็นว่าการใช้สิทธิจะทำให้ได้รับผลประโยชน์ทันที จึงทำให้ตราสารสิทธิ์แบบอเมริกัน มีมูลค่าที่มากกว่าแบบยุโรปเปียนที่มีเงื่อนไขเหมือนกัน (ต้องจ่ายค่าธรรมเนียมที่แพงกว่า) แต่อาจมีบางกรณีที่ตราสารสิทธิ์แบบอเมริกัน ไม่สามารถใช้สิทธิได้ก่อนกำหนด เนื่องจากการใช้สิทธิไม่ได้ก่อให้เกิดประโยชน์เลย ในกรณีนี้ตราสารสิทธิ์แบบอเมริกันจะมีมูลค่าเท่ากับตราสารสิทธิ์แบบยุโรปเปียน

โดยปกติแล้วตราสารสิทธิ์ที่มีการซื้อขายในตลาดทางการ “ไม่ใช่เป็นตลาดในอเมริกัน หรือประเทศอื่นทั่วโลกที่มีตลาดตราสารสิทธิ์ ส่วนใหญ่จะเป็นการซื้อขายตราสารสิทธิ์แบบอเมริกัน เนื่องจากมีความยืดหยุ่นมากกว่า แม้ว่าค่าธรรมเนียมที่ต้องจ่ายจะแพงกว่า แต่ก็ยังคงเป็นที่สนใจของนักลงทุน อย่างไรก็ตามอาจจะมีตราสารสิทธิ์ที่อ้างจากสินทรัพย์บางประเภท เช่น อัตราดอก

เบี้ย ที่มีลักษณะการใช้สิทธิเป็นระยะๆ เช่น ทุกเดือน, ทุก 3 เดือน เป็นต้น รูปแบบของตราสารสิทธิ์ กรณีนี้เป็นการผสมแบบยูโรเปียนและอเมริกันเข้าด้วยกัน ซึ่งจะเรียกว่าเป็นตราสารสิทธิ์แบบ Pseudo-American

2.6 ส่วนประกอบของมูลค่าตราสารสิทธิ์

มูลค่าตราสารสิทธิ์ (Option Price) จะประกอบไปด้วยมูลค่าของ 2 ส่วนรวมกัน คือ มูลค่าที่แท้จริง (Intrinsic Value) และมูลค่าตามเวลา (Time Value)

2.6.1 มูลค่าที่แท้จริง (Intrinsic Value)

มูลค่าที่แท้จริง (Intrinsic Value) หมายถึง มูลค่าของตราสารสิทธิ์ ถ้าหากมีการใช้สิทธิ โดยทันที ซึ่งสามารถหาได้จากค่าความแตกต่างระหว่างราคาสินทรัพย์อ้างอิงที่ระบุไว้ในปัจจุบัน กับราคาใช้สิทธิหรือเท่ากับ “0” ขึ้นอยู่กับว่ามูลค่าใดมีค่ามากกว่ากัน ตราสารสิทธิ์ชนิด Call และชนิด Put จะมีค่าของ Intrinsic Value ที่ไม่เท่ากัน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. กรณีตราสารสิทธิ์ชนิด Call

ตราสารสิทธิ์ชนิด Call จะมีค่า Intrinsic Value เป็น “บวก” เมื่อราคาของสินทรัพย์อ้างอิงที่ระบุไว้มีค่ามากกว่าราคาใช้สิทธิ แต่ถ้าราคาของสินทรัพย์อ้างอิงที่ระบุไว้มีค่าน้อยกว่าราคาใช้สิทธิ ผู้ถือตราสารสิทธิ์จะไม่มีการใช้สิทธิ ปล่อยให้ตราสารสิทธิ์หมดอายุไป แสดงว่าค่า Intrinsic Value ในสภาวะนี้จะมีค่าเท่ากับ “0”

หากกำหนดให้ราคาหุ้นสามัญ ณ ปัจจุบัน (S) แทนมูลค่าของสินทรัพย์อ้างอิงที่ระบุไว้ และให้ตัวแปร K แทนราคาใช้สิทธิ สามารถหา�ูลค่าที่แท้จริงของตราสารสิทธิ์ชนิด Call (C) ได้ ตามสมการที่ (2.1)

$$C = \begin{cases} S - K & \text{เมื่อ } S < K \\ 0 & \text{เมื่อ } S \geq K \end{cases} \quad (2.1)$$

หรือสรุปเป็นสมการอีกรูปแบบหนึ่ง คือ

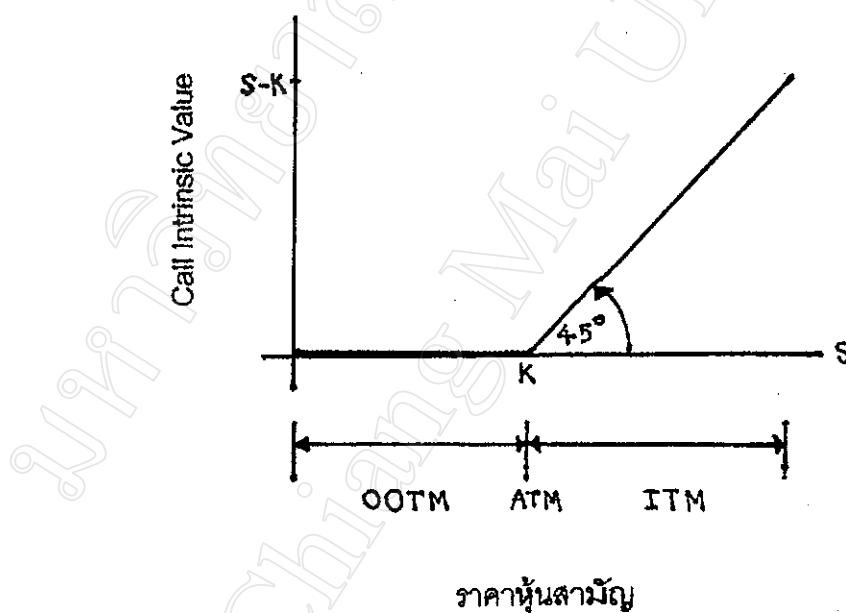
$$C = \max [0, S - K]$$

จากสมการที่ (2.1) สามารถสร้างรูปกราฟได้ดังรูป 2.1

ตามรูป 2.1 จะพบว่าราคาหุ้นสามัญสามารถเคลื่อนไหวอยู่ได้ 3 สถานะ กล่าวคือ

- กรณี $S < K$ เป็นสถานะที่หากมีการใช้สิทธิทันที จะทำให้ผู้ใช้สิทธิเสียประโยชน์ หรือขาดทุนจากการใช้สิทธิ เรียกสถานะนี้ว่า Out-Of-The-Money (OOTM)
- กรณี $S = K$ เป็นสถานะที่หากมีการใช้สิทธิทันที จะทำให้ผู้ใช้สิทธิไม่ได้รับประโยชน์ แต่ก็ไม่เสียผลประโยชน์จากการใช้สิทธิ เรียกสถานะนี้ว่า At-The-Money (ATM)
- กรณี $S > K$ เป็นสถานะที่หากมีการใช้สิทธิทันที จะทำให้ผู้ใช้สิทธิได้รับประโยชน์ หรือได้รับกำไรจากการใช้สิทธิ เรียกสถานะนี้ว่า In-The-Money (ITM)

นอกจากนี้อาจมีการนำคำว่า "Deep" ไปใช้กับสถานะ Out-Of-The-Money และ In-The-Money เพื่อแสดงให้เห็นว่า $S < K$ มากๆ และ $S > K$ มากๆ ตามลำดับ สำหรับคำว่า Near-The-Money จะแสดงว่าราคาหุ้นอยู่บริเวณใกล้ๆ กับราคาใช้สิทธิ

รูป 2.1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างราคาหุ้นสามัญและค่าที่แท้จริงของตราสารสิทธิ ชนิด Call (Call Intrinsic Value)

2. กรณีตราสารสิทธิชนิด Put

ตราสารสิทธิ ชนิด Put จะมีค่า Intrinsic Value เป็น "บวก" เมื่อราคากองสินทรัพย์อ้างอิงที่ระบุไว้ (ราคาหุ้นสามัญ) มีค่าต่ำกว่าราคาใช้สิทธิ แต่ถ้าราคาของสินทรัพย์อ้างอิงที่ระบุไว้มากกว่าราคาใช้สิทธิ ผู้ถือตราสารสิทธิก็จะไม่มีการใช้สิทธิ แสดงว่าค่า Intrinsic Value ในสถานะนี้จะมีค่าเท่ากับ "0"

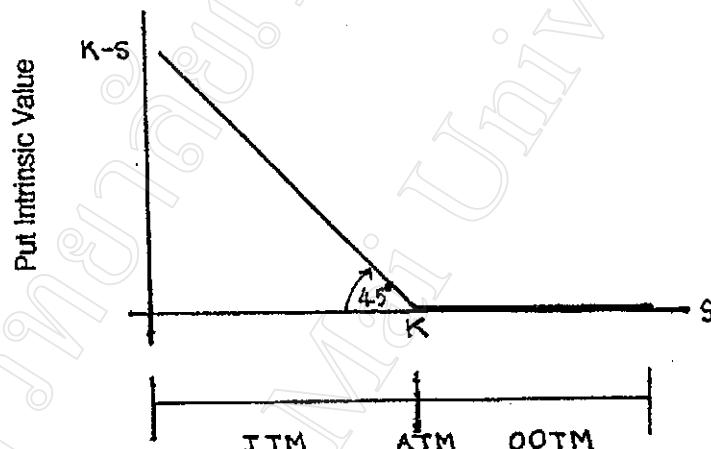
มูลค่าที่แท้จริงของตราสารสิทธิ์ชนิด Put หาได้ตามสมการที่ (2.2)

$$P = \begin{cases} K-S & \text{เมื่อ } S < K \\ 0 & \text{เมื่อ } S \geq K \end{cases} \quad (2.2)$$

หรือสรุปเป็นสมการอีกชุดหนึ่ง คือ

$$P = \max [0, K - S]$$

และจากสมการที่ (2.2) สามารถสร้างรูปグラฟได้ดังรูป 2.2

ราคาหุ้นสามัญ

รูป 2.2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างราคาหุ้นสามัญและมูลค่าที่แท้จริงของตราสารสิทธิ์ชนิด Put (Put Intrinsic Value)

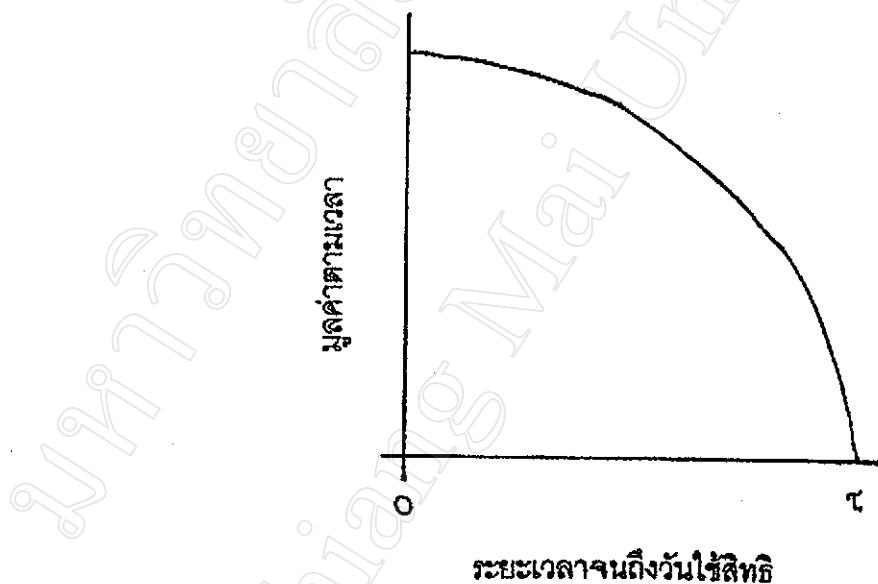
สภาวะต่างๆ ของตราสารสิทธิ์ทั้งในชนิด Call และ Put สามารถสรุปได้ดังตาราง 2.2

ตาราง 2.2 สภาวะต่างๆ ของตราสารสิทธิ์ชนิด Call และ Put

ชนิดตราสารสิทธิ์ สภาวะ	Call Options	Put Options
In-The-Money (ITM)	$S > K$	$S < K$
At-The-Money (ATM)	$S = K$	$S = K$
Out-Of-The-Money (OOTM)	$S < K$	$S > K$

2.6.2 มูลค่าตามเวลา (Time Value)

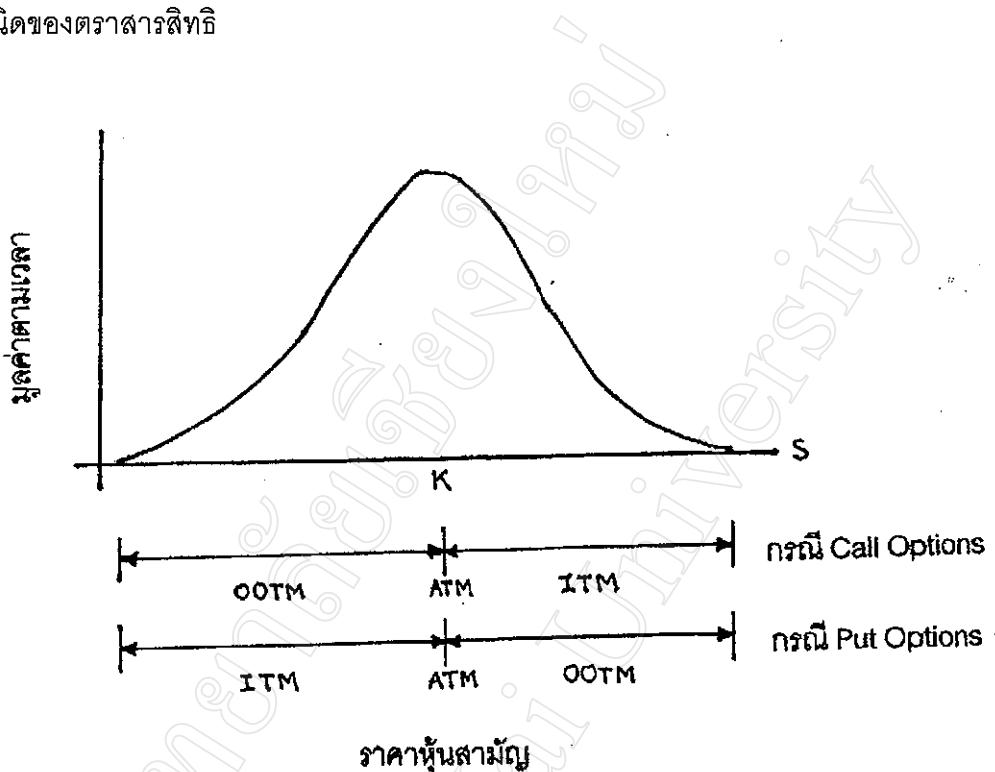
มูลค่าตามเวลา (Time Value) คือ มูลค่าตราสารสิทธิ์ (Option Premium) หักด้วยมูลค่าที่แท้จริง (Intrinsic Value) ซึ่งแสดงถึงมูลค่าที่ยังมีอยู่ของตราสารสิทธิ์ก่อนที่จะหมดอายุ เนื่องจากตราสารสิทธิ์เป็นเครื่องมือทางการเงินที่มีอายุค่อนข้างสั้นและจำกัด โดยปกติแล้วจะมีอายุไม่เกิน 9 เดือน การสิ้นสุดอายุของตราสารสิทธิ์เกิดได้ 2 แนวทางด้วยกัน คือ เมื่อมีการใช้สิทธิและเมื่อสิ้นสุดอายุตามที่กำหนดไว้ในสัญญา เมื่อพ้นวันหมดอายุตามที่ระบุไว้ ตราสารสิทธิ์นั้นก็จะสูญเสียไป เรายังเรียกตราสารสิทธิ์ว่าเป็นทรัพย์สินที่สลายสภาพ (Wasting Assets) หากอายุของตราสารสิทธิ์ยังเหลืออย่างเท่าไร มูลค่าของตราสารสิทธิ์ขึ้นก็จะมาจากองค์ประกอบในส่วนที่เป็น Time Value ก็จะยังเพิ่มขึ้น เพราะโอกาสที่ราคาหุ้น (ราคาสินทรัพย์อ้างอิง) จะเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้น ยังมีอยู่มาก ด้วยเวลาที่เหลือ และโอกาสดังกล่าวจะลดลงตามลำดับเมื่อเข้าใกล้วันสิ้นสิทธิ์ ดังแสดงในรูป 2.3

รูป 2.3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าตามเวลา (Time Value) และระยะเวลาจนถึงวันสิ้นสิทธิ์ (Time to Maturity)

และจากข้อเสนอของ Wiener Process สรุปได้วาผลกราฟจากเวลาที่ยังเหลืออยู่ ราคาหุ้นสามัญจะเป็นไปในลักษณะของการเคลื่อนไหวแบบสุ่ม (Random Walk) ในลักษณะการแจกแจงแบบปกติ (Normal Distribution) ดังรูป 2.4 ซึ่งจะพบว่ามูลค่าตามเวลาจะมีค่าสูงสุดที่ราคาหุ้นสามัญมีค่าเท่ากับราคาใช้สิทธิ์ (At-The-Money) และมูลค่าตามเวลาจะมีค่าลดลงเรื่อยๆ ทั้งด้าน In-

The-Money และ Out-Of-The-Money ซึ่งภาวะที่เกิด ITM และ OOTM จะมีค่าไม่เหมือนกันขึ้นอยู่กับชนิดของตราสารสิทธิ์

รูป 2.4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างราคาหุ้นสามัญและมูลค่าตามเวลา (Time Value) ของตราสารสิทธิ์ทั้งชนิด Call และ Put

และจากความสัมพันธ์ที่ว่า

$$\text{มูลค่าตราสารสิทธิ์} = \text{มูลค่าที่แท้จริง (Intrinsic Value)} + \text{มูลค่าตามเวลา (Time Value)} \quad (2.3)$$

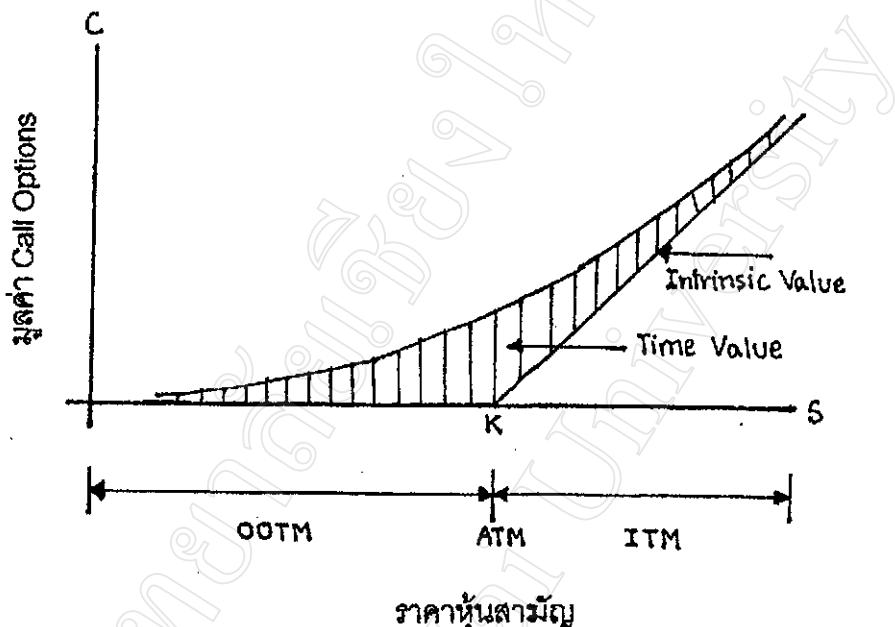
ดังนั้นสามารถสร้างภาพแสดงมูลค่าของตราสารสิทธิ์ทั้งชนิด Call และ Put ได้ดังรูป 2.5 และ 2.6 ตามลำดับ

ตามรูป 2.5 และ 2.6 สามารถสรุปได้ว่า

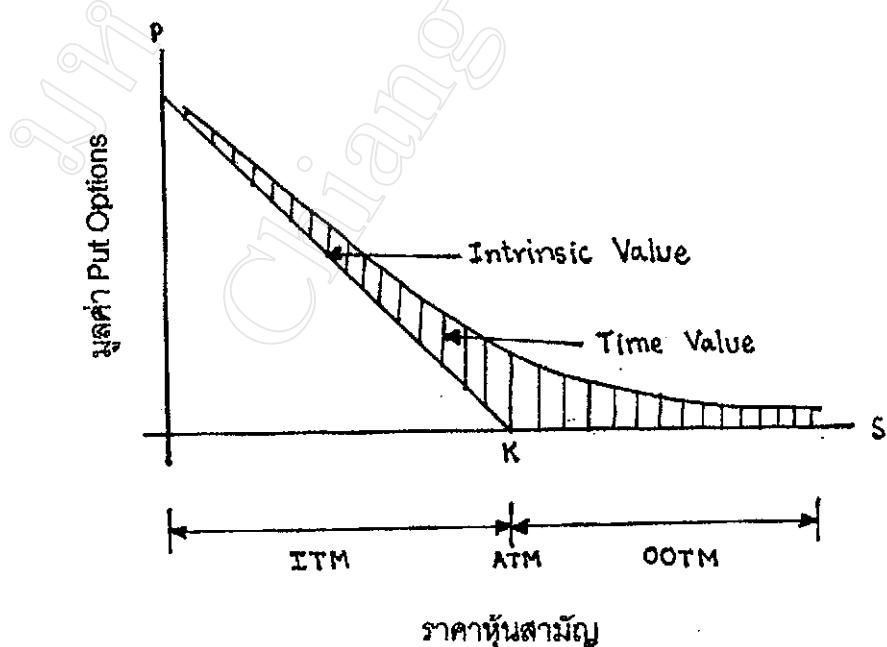
- ในกรณีที่ถึงวันสิ้นสิทธิ (Expiration Date) มูลค่าตามเวลา (Time Value) จะมีค่าเป็นศูนย์ แสดงว่ามูลค่าตราสารสิทธิ์ ณ วันสิ้นสิทธิจะมีค่าเท่ากับมูลค่าที่แท้จริง (Intrinsic Value) เท่านั้น

- ในกรณีที่ตราสารสิทธิ์อยู่ในสภาพ Out-Of-The-Money มูลค่าที่แท้จริง (Intrinsic Value) จะมีค่าเป็นศูนย์ แต่มูลค่าตราสารสิทธิ์ยังคงมีค่าอยู่และมีค่าเท่ากับมูลค่าตามเวลา (Time Value)

- ในกรณีที่ตราสารสิทธิอยู่ในสภาวะ At-The-Money หรือ In-The-Money มูลค่าตราสารสิทธิจะประกอบไปด้วยทั้งมูลค่าที่แท้จริง (Intrinsic Value) และมูลค่าตามเวลา (Time Value)

รูป 2.5 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างราคาหุ้นสามัญ และมูลค่าตราสารสิทธิ ชนิด Call

รูป 2.6 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างราคาหุ้นสามัญ และมูลค่าตราสารสิทธิ ชนิด Put

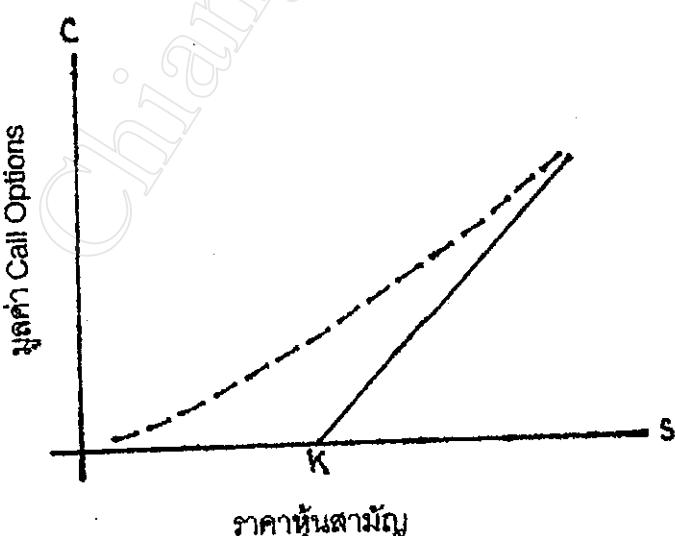
2.7 ปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดมูลค่าตราสารสิทธิ์

มูลค่าตราสารสิทธิ์ (Options Value) คือค่าธรรมเนียม (Premium) ที่ผู้ซื้อจะต้องจ่ายให้แก่สถาบันการเงินที่ออกจำหน่ายตราสารสิทธิ์นั้นเอง มูลค่าตราสารสิทธิ์จะมีส่วนประกอบหลัก 2 ส่วน รวมกัน คือ มูลค่าตราสารสิทธิ์แท้จริง (Intrinsic Value) และมูลค่าตามเวลา (Time Value) ดังที่ได้กล่าวไว้เบื้องต้นในหัวข้อ 2.6 ใน การกำหนดมูลค่าตราสารสิทธิ์ให้มีราคาที่เหมาะสม (Fair Value) จะต้องพิจารณาถึงปัจจัยที่มีผลต่อมูลค่าตราสารสิทธิ์ ซึ่งมีอยู่ 5 ปัจจัยด้วยกัน คือ ราคาของสินทรัพย์อ้างอิงที่ระบุไว้ (Price of Underlying Assets), ราคาเข้าสิทธิ์ (Strike Price), ระยะเวลาจนถึงวันสิ้นสิทธิ์ (Time to Maturity), อัตราดอกเบี้ยที่ปราศจากความเสี่ยง (Risk Free rate) และความผันผวนของราคาสินทรัพย์อ้างอิงที่ระบุไว้ (Underlying Asset Volatility)

ในการอธิบายปัจจัยทั้งห้าอย่างที่มีผลต่อการกำหนดมูลค่า จะอธิบายโดยใช้กราฟที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างราคาหุ้นสามัญ (Underlying Assets) เป็นตัวแปรอิสระ (แกน X) และมูลค่าตราสารสิทธิ์ของปัจจัยแต่ละชนิด จะเป็นตัวแปรตาม (แกน Y) เนื่องจากตราสารสิทธิ์มี 2 ชนิด คือ ตราสารสิทธิ์ชนิดสิทธิ์ในการซื้อ (Call Options) และตราสารสิทธิ์ชนิดสิทธิ์ในการขาย (Put Options) ดังนั้นการอธิบายโดยใช้กราฟจะแบ่งการพิจารณาเป็น 2 กรณี ตามชนิดของตราสารสิทธิ์

2.7.1 ราคาของสินทรัพย์อ้างอิงที่ระบุไว้ (Price of Underlying Assets)

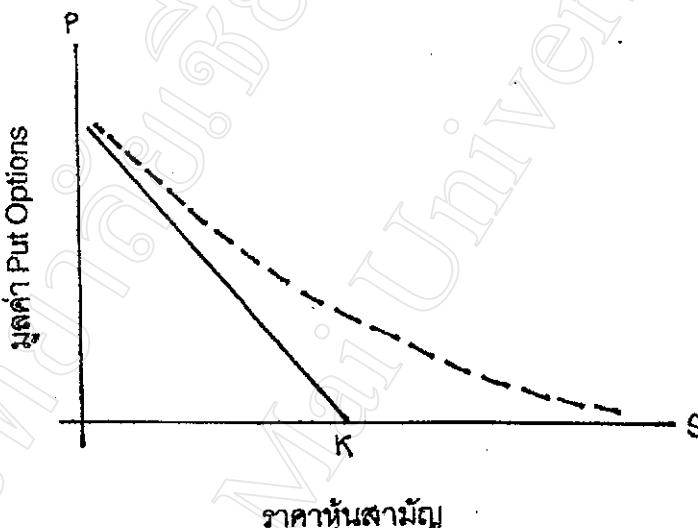
- กรณีตราสารสิทธิ์ ชนิด Call

รูป 2.7 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างราคาหุ้นสามัญที่มีราคาต่างกัน และมูลค่าตราสารสิทธิ์ชนิด Call

ตามรูป 2.7 เมื่อราคาหุ้นสามัญ (S) เพิ่มขึ้น มูลค่าตราสารสิทธิชั้นด Call ก็จะมีค่าเพิ่มขึ้นไปด้วย เช่นเดียวกัน เมื่อราคาหุ้นสามัญมีค่าลดลง ก็จะทำให้ตราสารสิทธิชั้นด Call มีค่าลดลง ดังนั้นจะสรุปได้ว่าค่าตราสารสิทธิชั้นด Call จะแปรผันตรงกับราคัสินทรัพย์อ้างอิงที่ระบุไว้ ซึ่งในที่นี้แทนด้วยราคาหุ้นสามัญ

- กรณีตราสารสิทธิชั้นด Put

รูป 2.8 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างราคาหุ้นสามัญที่มีราคาต่างกัน และมูลค่าตราสารสิทธิชั้นด Put

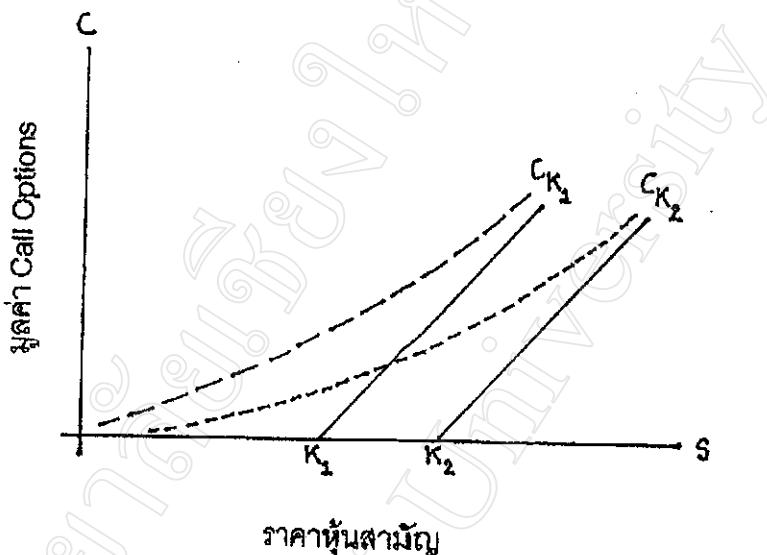
ตามรูป 2.8 เมื่อราคาหุ้นสามัญ (S) เพิ่มขึ้น มูลค่าตราสารสิทธิชั้นด Put จะมีค่าลดลง ในขณะที่เมื่อราคาหุ้นสามัญมีค่าลดลง จะส่งผลให้มูลค่าตราสารสิทธิชั้นด Put มีค่าเพิ่มขึ้น ดังนั้นจะสรุปได้ว่ามูลค่าตราสารสิทธิชั้นด Put จะแปรผันกับราคัสินทรัพย์อ้างอิงที่ระบุไว้ ซึ่งในที่นี้แทนด้วยราคาหุ้นสามัญ

2.7.2 ราคาใช้สิทธิ (Strike Price)

- กรณีตราสารสิทธิชั้นด Call

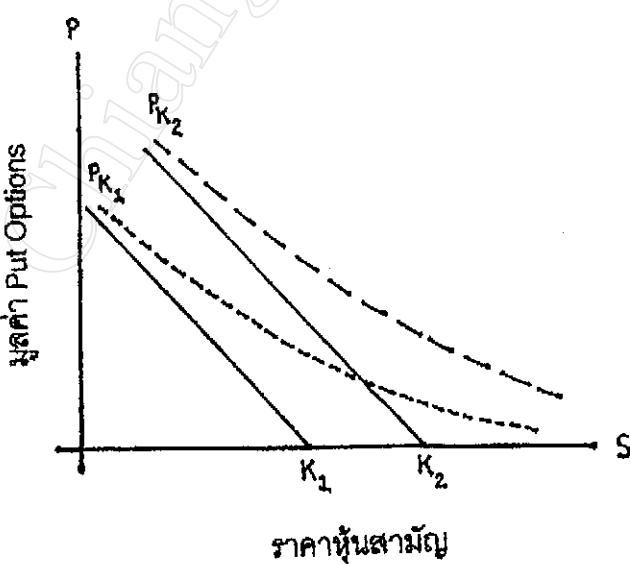
ตามรูป 2.9 C_{K_1} คือ มูลค่าตราสารสิทธิชั้นด Call โดยมีราคาใช้สิทธิเท่ากับ K_1 ส่วน C_{K_2} คือ มูลค่าตราสารสิทธิชั้นด Call โดยมีราคาใช้สิทธิเท่ากับ K_2 ซึ่งราคาใช้สิทธิ K_2 มีค่ามากกว่าราคาใช้สิทธิ K_1 จากกราฟดังกล่าวพบว่า เมื่อราคาใช้สิทธิเพิ่มขึ้น (จาก K_1 ไป K_2) มูลค่าตราสารสิทธิ

ชนิด Call จะมีค่าลดลง ในขณะที่ราคาใช้สิทธิลดลง (จาก K_2 ไป K_1) จะทำให้มูลค่าตราสารสิทธิ
ชนิด Call มีค่าเพิ่มขึ้น ดังนั้นจะสรุปได้ว่ามูลค่าตราสารสิทธิ ชนิด Call จะแปรผันกับราคาใช้สิทธิ

รูป 2.9 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างราคาหุ้นที่มีราคาใช้สิทธิต่างกัน และมูลค่าตราสารสิทธิ
ชนิด Call

กรณีตราสารสิทธิ ชนิด Put

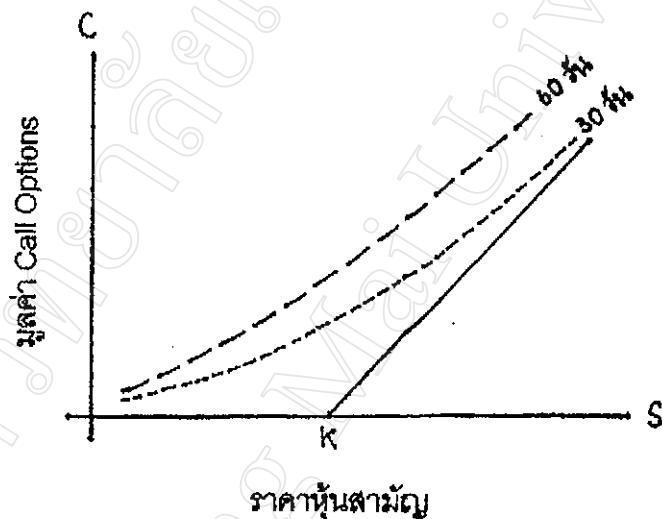

รูป 2.10 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างราคาหุ้นที่มีราคาใช้สิทธิต่างกัน และมูลค่าตราสารสิทธิ
ชนิด Put

ตามรูป 2.10 P_{K_1} คือ มูลค่าตราสารสิทธิ์ ชนิด Put โดยมีราคาใช้สิทธิเท่ากับ K_1 ส่วน P_{K_2} คือ มูลค่าตราสารสิทธิ์ ชนิด Put ที่มีราคาใช้สิทธิ์ K_2 ซึ่งราคาใช้สิทธิ์ K_2 มีค่ามากกว่าราคาใช้สิทธิ์ K_1 จากกราฟดังกล่าวพบว่า เมื่อราคาใช้สิทธิ์เพิ่มขึ้น (จาก K_1 ไป K_2) มูลค่าตราสารสิทธิ์ ชนิด Put จะมีค่าเพิ่มขึ้น เช่นเดียวกันเมื่อราคาใช้สิทธิ์ลดลง (จาก K_2 ไป K_1) จะทำให้มูลค่าตราสารสิทธิ์ชนิด Put มีค่าลดลงไปด้วย ดังนั้นจะสรุปได้ว่ามูลค่าตราสารชนิด Put จะเปลี่ยนตัวลงกับราคาใช้สิทธิ์

2.7.3 ระยะเวลาจนถึงวันสิ้นสิทธิ์ (Time to Maturity)

- กรณีตราสารสิทธิ์ ชนิด Call

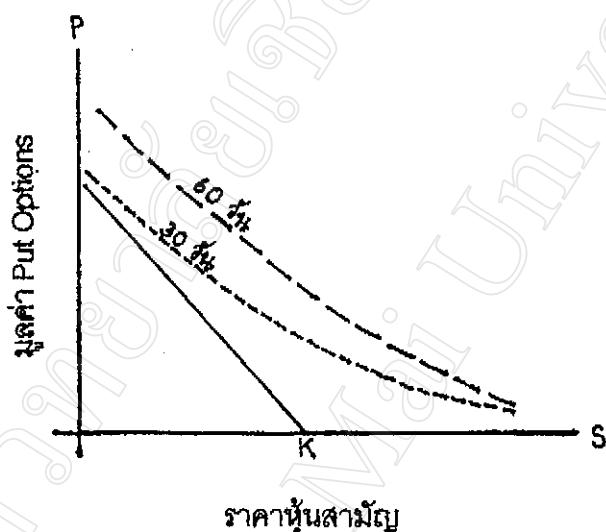

รูป 2.11 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างราคาหุ้นสามัญที่มีระยะเวลาจนถึงวันสิ้นสิทธิ์ต่างกัน และ มูลค่าตราสารสิทธิ์ ชนิด Call

ตามรูป 2.12 จะพบว่าเมื่อระยะเวลาจนถึงวันสิ้นสิทธิ์มีค่าเพิ่มขึ้น (จาก 30 วัน เป็น 60 วัน) จะทำให้มูลค่าตามเวลา (Time Value) ของตราสารสิทธิ์ ชนิด Call เพิ่มขึ้น ส่งผลให้มูลค่าตราสารสิทธิ์ ชนิด Call มีค่าเพิ่มขึ้นตามไปด้วย เช่นเดียวกันเมื่อตราสารสิทธิ์มีระยะเวลาจนถึงวันสิ้นสิทธิ์ลดลง (จาก 60 วัน เป็น 30 วัน) จะทำให้มูลค่าตราสารสิทธิ์ ชนิด Call มีค่าลดลง ดังนั้นจะสรุปได้ว่า มูลค่าตราสารสิทธิ์ ชนิด Call จะเปลี่ยนตัวลงกับระยะเวลาจนถึงวันสิ้นสิทธิ์

- กรณีตราสารสิทธิชนิด Put

ตามรูป 2.12 พบว่าเมื่อระยะเวลาจันถึงวันสิ้นสิทธิมีค่าเพิ่มขึ้น (จาก 30 วัน เป็น 60 วัน) จะทำให้มูลค่าตามเวลา (Time Value) ของตราสารสิทธิ ชนิด Put เพิ่มขึ้น สงผลให้มูลค่าตราสารสิทธิ ชนิด Put มีค่าเพิ่มขึ้นตามไปด้วย เช่นเดียวกัน เมื่อตราสารสิทธิมีระยะเวลาจันถึงวันสิ้นสิทธิ (จาก 60 วัน เป็น 30 วัน) จะทำให้มูลค่าตราสารสิทธิ ชนิด Put มีค่าลดลง ดังนั้นจึงสรุปได้ว่ามูลค่าตราสารสิทธิทั้งชนิด Call และ Put จะแปรผันตรงกับระยะเวลาจันถึงวันสิ้นสิทธิ

รูป 2.12 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างราคาหุ้นสามัญที่มีระยะเวลาจันถึงวันสิ้นสิทธิต่างกัน และ มูลค่าตราสารสิทธิ ชนิด Put

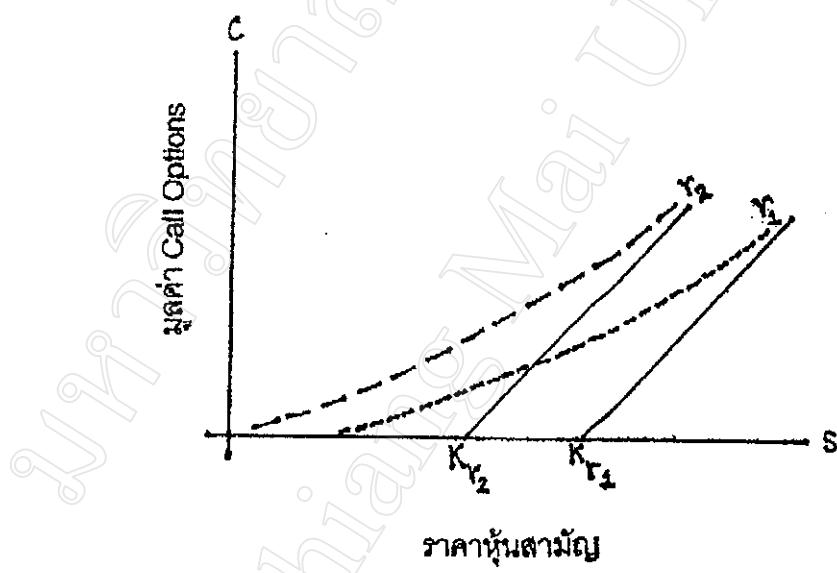
2.7.4 อัตราดอกเบี้ยที่ปราศจากความเสี่ยง (Risk Free Rate)

- กรณีตราสารสิทธิ ชนิด Call

ในฐานะของผู้ซื้อตราสารสิทธิ ชนิด Call ผลประโยชน์ที่จะได้รับก็คือหุ้นสามัญตามที่ระบุไว้ ขณะที่ค่าใช้จ่ายที่จะทำให้ได้รับหุ้นสามัญก็คือราคาใช้สิทธิ ซึ่งจะต้องจ่ายในอนาคต ในกรณีที่ผู้ถือตราสารสิทธิชนิด Call มีความมั่นใจว่าจะต้องใช้สิทธิแน่ ก็เหมือนกับว่าได้เป็นเจ้าของหุ้นนั้นแล้ว ขณะเดียวกันก็ยังไม่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้สิทธินั้นทันที โดยสามารถลดอัตราชำระเงินจำนวน เท่ากับราคาใช้สิทธิไปจนถึงวันสิ้นสิทธิ ดังนั้นมูลค่าปัจจุบันของราคาใช้สิทธิจะมีค่าน้อยลงถ้า อัตราดอกเบี้ยที่ปราศจากความเสี่ยงมีค่าสูงขึ้น เช่นเดียวกันถ้าอัตราดอกเบี้ยที่ปราศจากความ

เสียงมีค่าลดลง จะทำให้ราคาใช้สิทธิเพิ่มขึ้น ดังนั้นหากกล่าวได้ว่าอัตราดอกเบี้ยที่ปราศจากความเสี่ยงจะส่งผลต่อราคาใช้สิทธิของตราสารสิทธิในทิศทางตรงกันข้าม

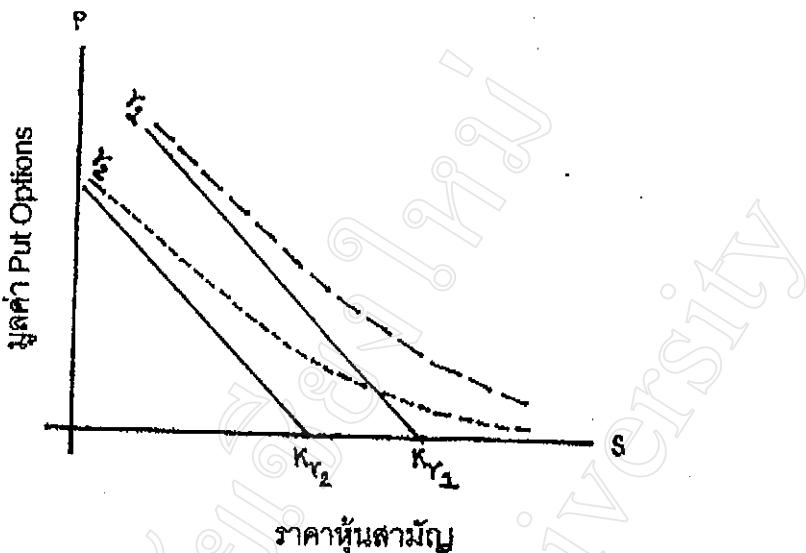
ตามรูป 2.13 K_{r_1} คือราคาใช้สิทธิ ณ อัตราดอกเบี้ยที่ปราศจากความเสี่ยง r_1 ส่วน K_{r_2} คือราคาใช้สิทธิ ณ อัตราดอกเบี้ยที่ปราศจากความเสี่ยง r_2 โดยที่ r_2 มีค่ามากกว่า r_1 เมื่ออัตราดอกเบี้ยที่ปราศจากความเสี่ยงเพิ่มขึ้น (จาก r_1 เป็น r_2) จะทำให้ราคาใช้สิทธิมีค่าลดลงจาก K_{r_1} เป็น K_{r_2} ส่งผลให้มูลค่าตราสารสิทธิชนิด Call มีค่าเพิ่มขึ้น ในทางตรงกันข้ามถ้าอัตราดอกเบี้ยที่ปราศจากความเสี่ยงมีค่าลดลง (จาก r_2 เป็น r_1) จะทำให้ราคาใช้สิทธิสูงขึ้น ซึ่งจะทำให้มูลค่าตราสารสิทธิชนิด Call มีค่าลดลง ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า มูลค่าตราสารสิทธิชนิด Call จะแปรผันตรงกับอัตราดอกเบี้ยที่ปราศจากความเสี่ยง

รูป 2.13 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างราคาหุ้นสามัญที่มีอัตราดอกเบี้ยที่ปราศจากความเสี่ยง ต่างกันและมูลค่าตราสารสิทธิชนิด Call

- กรณีตราสารสิทธิชนิด Put

ตามรูป 2.14 เมื่ออัตราดอกเบี้ยที่ปราศจากความเสี่ยงเพิ่มขึ้น (จาก r_1 เป็น r_2) จะทำให้ราคาใช้สิทธิมีค่าลดลงจาก K_{r_1} เป็น K_{r_2} ส่งผลให้มูลค่าตราสารสิทธิชนิด Put มีค่าลดลง ในทางตรงกันข้ามถ้าอัตราดอกเบี้ยที่ปราศจากความเสี่ยงมีค่าลดลง (จาก r_2 เป็น r_1) จะทำให้ราคาใช้สิทธิสูงขึ้น ซึ่งจะทำให้มูลค่าตราสารสิทธิชนิด Put มีค่าเพิ่มขึ้น ดังนั้นจึงสรุปได้ว่ามูลค่าตราสารสิทธิชนิด Put จะแปรผันกับอัตราดอกเบี้ยที่ปราศจากความเสี่ยง

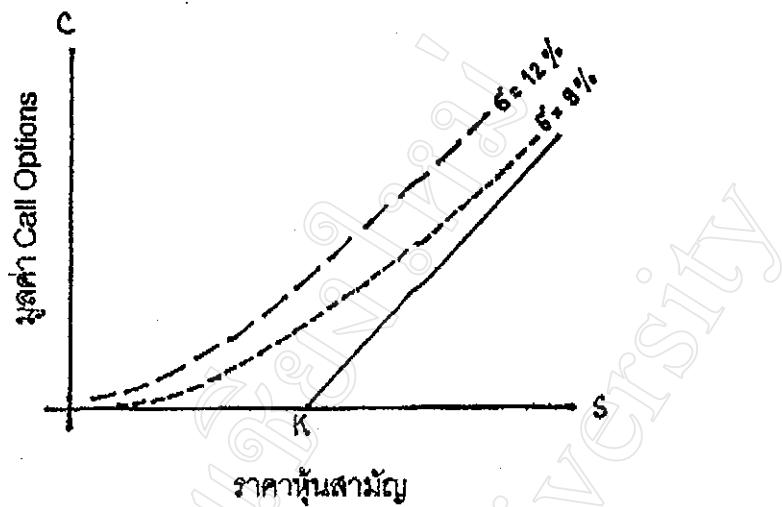
รูป 2.14 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างราคาหุ้นสามัญที่มีอัตราดอกเบี้ยที่ปราศจากความเสี่ยงต่างกัน และมูลค่าตราสารสิทธิ์ชนิด Put

2.7.5 ความผันผวนของราคាសินทรัพย์อ้างอิงที่ระบุไว้ (Underlying Assets Volatility)

ความผันผวน (Volatility) เป็นเครื่องมือวัดความเป็นไปได้ของราคាសินทรัพย์อ้างอิงที่ระบุไว้ (ในที่นี้คือราคาหุ้นสามัญ) ว่าจะมีทิศทางไปในทางใด ยิ่งความผันผวนของราคาหุ้นสามัญที่ระบุไว้ในสัญญาไม่มากเท่าไร โอกาสที่ตราสารสิทธิ์จะอยู่ในสภาพ Deep-In-The-Money คือมีค่า Intrinsic Value สูง ๆ ก็จะมีมาก ซึ่งจะเป็นผลดีต่อผู้ถือตราสารสิทธิ์ทั้งชนิด Call และ Put เช่นเดียวกับความผันผวนมาก ๆ ก็ทำให้มีโอกาสที่จะทำให้ตราสารสิทธิ์อยู่ในสภาพ Deep-Out-Of-The-Money ก็มีมากเช่นกัน แต่ผลลัพธ์ที่ได้สำหรับความผันผวนจากหุ้นที่ระบุไว้แต่ละด้านของผู้ถือตราสารสิทธิ์ทั้งชนิด Call และ Put นั้นมีค่าไม่เท่าเทียมกัน เนื่องจากในภาวะกรณีที่ Lereward ผู้ถือตราสารสิทธิ์มีความเสี่ยงหายที่ถูกจำกัดไว้เท่ากับค่าธรรมเนียม (Premium) ของตราสารสิทธิ์เท่านั้น แต่ในภาวะกรณีที่ได้ผลตอบแทนที่ได้รับจะเปรียบเท่ากับค่าธรรมเนียมที่ได้รับ ดังนั้นยิ่งราคาหุ้นสามัญมีโอกาสแกว่งตัวมากเท่าใด มูลค่าของตราสารสิทธิ์ทั้งชนิด Call และ Put ก็มีโอกาสสูงตามไปด้วย ดังแสดงในรูป 2.15 และ 2.16 ตามลำดับ

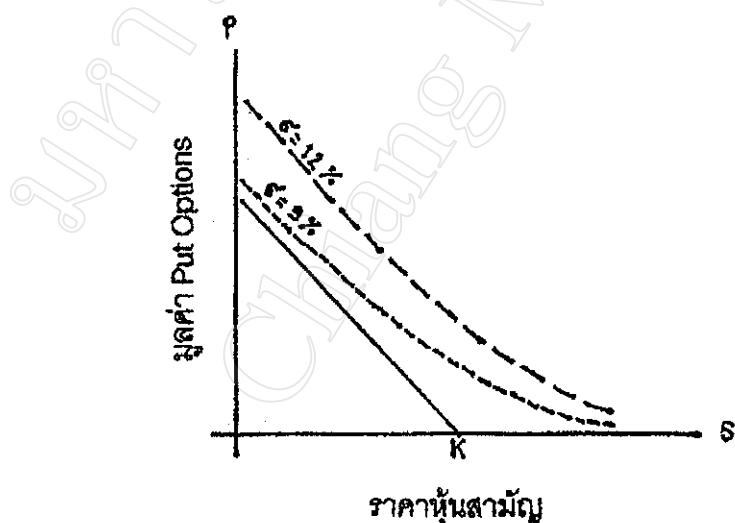
- กรณีตราสารสิทธิ์ชนิด Call

ตามรูป 2.15 เมื่อความผันผวนของราคาหุ้นเพิ่มขึ้น (จาก 9% เป็น 12% ต่อปี) จะทำให้มูลค่าตราสารสิทธิ์ชนิด Call ลดลง ดังนั้นจึงสรุปได้ว่ามูลค่าตราสารสิทธิ์ชนิด Call แปรผันตรงกับความผันผวนของราคាសินทรัพย์อ้างอิงที่ระบุไว้ (ราคาหุ้นสามัญ)

รูป 2.15 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างราคาหุ้นสามัญที่มีความผันผวนต่างกัน และมูลค่าตราสารสิทธิชั่นิด Call

- กรณีตราสารสิทธิชั่นิด Put

รูป 2.16 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างราคาหุ้นสามัญที่มีความผันผวนต่างกัน และมูลค่าตราสารสิทธิชั่นิด Put

ตามรูป 2.16 เมื่อความผันผวนของราคาหุ้นเพิ่มขึ้น (จาก 9% เป็น 12% ต่อปี) จะทำให้มูลค่าตราสารสิทธิ์ชนิด Put ลดลง ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าหั้งมูลค่าตราสารสิทธิ์ชนิด Call และ Put จะแปรผันตรงกับความผันผวนของราคานิทรรพ์อ้างอิงที่ระบุไว้ (ราคาหุ้นสามัญ)

ในกรณีที่สินทรัพย์อ้างอิงที่ระบุไว้เป็นราคานิวนสามัญ นอกจากปัจจัยห้าดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ยังมีอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อมูลค่าตราสารสิทธิ์นั่นก็คือปัจจัยจากเงินปันผล (Dividend) เป็น เพราะว่าการจ่ายเงินปันผลออกจากการก่อตั้งหุ้นสามัญ ซึ่งจะสะท้อนด้วยการลดตราคานิวนสามัญในวันหมดสิทธิ์ในเงินปันผล (Ex-Dividend Date) จึงสามารถลากยาวได้ว่า การจ่ายเงินปันผลสูงขึ้นจะทำให้ตราคานิวนสามัญลดลง ซึ่งจะส่งผลให้มูลค่าตราสารสิทธิ์ชนิด Call มีค่าลดลงไปด้วย ในทางตรงกันข้ามการจ่ายเงินปันผลสูงขึ้นจะทำให้ตราสารสิทธิ์ชนิด Put มีค่าเพิ่มขึ้น ดังนั้นสรุปได้ว่ามูลค่าตราสารสิทธิ์ชนิด Call จะแปรผันกับการจ่ายเงินปันผล แต่มูลค่าตราสารสิทธิ์ชนิด Put จะแปรผันตรงกับการจ่ายเงินปันผล

ตามตาราง 2.3 จะเป็นการสรุปปัจจัยหั้งหกประการที่มีผลต่อมูลค่าตราสารสิทธิ์ที่อ้างอิงกับตราคานิวนสามัญโดยมีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 2.3 สรุปผลกราบทบของปัจจัยหั้งหกประการที่มีผลต่อมูลค่าตราสารสิทธิ์ที่อ้างอิงจากตราคานิวนสามัญ

ปัจจัยที่มีผลกราบทบต่อมูลค่าตราสารสิทธิ์	ผลกราบทบต่อมูลค่าตราสารสิทธิ์แต่ละชนิดในกรณีที่ปัจจัยแต่ละค่าเพิ่มขึ้น โดยที่ปัจจัยอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องมีค่าคงที่	ตราสารสิทธิ์ชนิด Call	ตราสารสิทธิ์ชนิด Put
1. ราคานิวนสินทรัพย์อ้างอิงที่ระบุไว้ (S)	เพิ่มขึ้น (+)	ลดลง (-)	
2. ราคาใช้สิทธิ์ (K)	ลดลง (-)	เพิ่มขึ้น (+)	
3. ระยะเวลาจนถึงวันสิ้นสิทธิ์ (T)	เพิ่มขึ้น (+)	เพิ่มขึ้น (+)	
4. อัตราดอกเบี้ยที่ปราศจากความเสี่ยง (r_f)	เพิ่มขึ้น (+)	ลดลง (-)	
5. ความผันผวนของราคานิวนสินทรัพย์อ้างอิงที่ระบุไว้ (σ)	เพิ่มขึ้น (+)	เพิ่มขึ้น (+)	
6. เงินปันผล (D)	ลดลง (-)	เพิ่มขึ้น (+)	

จากปัจจัยทั้งหกประการที่มีผลต่อมูลค่าตราสารสิทธิ์ที่อ้างอิงกับราคากลุ่มสามัญ สามารถแสดงสมการมูลค่าตราสารสิทธิ์ในแต่ละชนิด ได้ดังนี้

- กรณีตราสารสิทธิ์ชนิด Call

$$C = f(S, K, \tau, r, \sigma, D)$$

- กรณีตราสารสิทธิ์ชนิด Put

$$P = f(S, K, \tau, r, \sigma, D)$$

2.8 ค่าเสมอภาคระหว่าง Put กับ Call (Put-Call Parity)

ในที่นี้จะอธิบายค่าเสมอภาคระหว่าง Put กับ Call สำหรับตราสารสิทธิ์ที่อ้างอิงจากราคากลุ่มสามัญที่ไม่มีการจ่ายเงินปันผลแบบบุญโภคเงิน เพื่อที่จะเป็นแนวคิดในการคำนวณหาค่าของตราสารสิทธิ์ชนิด Put ได้จากการมูลค่าของตราสารสิทธิ์ชนิด Call ได้ โดยการศึกษาถึงรูปแบบของความสัมพันธ์ของกลุ่มสินทรัพย์ทางการเงินพื้นฐาน 4 ประเภท คือ

1. ตราสารสิทธิ์แบบบุญโภคเงิน ชนิด Call (c)
2. ตราสารสิทธิ์แบบบุญโภคเงิน ชนิด Put (p)
3. ราคาหุ้นสามัญ (S)
4. อัตราดอกเบี้ยหรือพันธบัตรที่ปราศจากความเสี่ยง (B)

โดยกำหนดให้ตราสารสิทธิ์แบบบุญโภคเงิน ชนิด Call และ Put มีราคาใช้สิทธิและวันลุ้นสิทธิตรงกัน และให้มูลค่าไส้ถอนของพันธบัตรดอกเบี้ย (Zero Coupon Bond) มีค่าเท่ากับราคาใช้สิทธิของตราสารสิทธิ์ ณ วันลุ้นสิทธิ ค่าของเครื่องมือทางการเงินแต่ละชนิดในวันลุ้นสิทธิ (ซึ่งแสดงด้วยสัญลักษณ์ "") ยกเว้นพันธบัตร จะเขียนอยู่กับราคาหุ้น ตามรูป 2.17

ตามรูป 2.18 จะได้ความสัมพันธ์ว่า

$$S^* + p^* = c^* + B^* \quad (2.3)$$

ซึ่งสามารถแสดงผลของการเท่ากันทั้งสองข้างของสมการที่ (2.3) ตามรูป 2.18

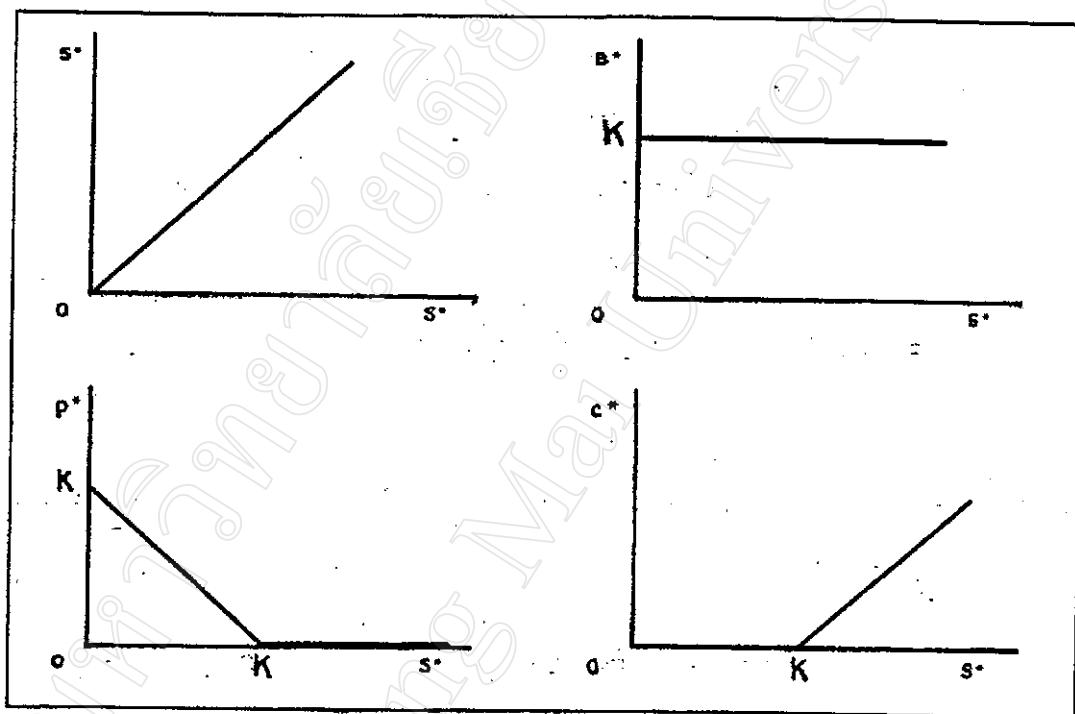
เนื่องจากกลุ่มสินทรัพย์ในการลงทุนประกอบด้วยหุ้นสามัญ 1 หุ้น และตราสารสิทธิ์ชนิด Put 1 สัญญา กับ ตราสารสิทธิ์ชนิด Call 1 สัญญา และพันธบัตรดอกเบี้ย 1 สัญญา มีผลลัพธ์

เมื่อกันกัดลดเวลาของอายุการลงทุน รีส์ลิสต์ดลง ณ วันสิ้นสิทธิ (ตามรูป 2.18) ดังนั้นมูลค่าปัจจุบันของสินทรัพย์ในการลงทุนทั้งสองข้าง ตามสมการที่ (2.3) ต้องเท่ากันเสมอ นั่นคือ

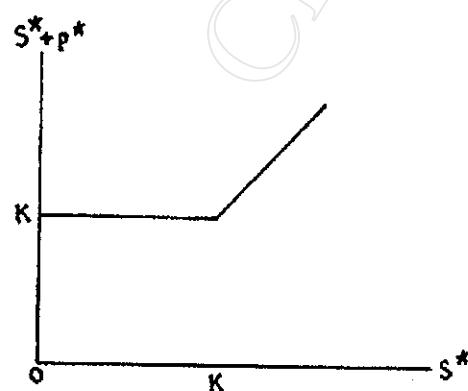
$$S + p = c + Ke^{-\tau}$$

โดยที่พจน์ $Ke^{-\tau}$ เป็นมูลค่าปัจจุบันของราคาใช้สิทธิ (K) (มูลค่าได้ถอนพันธบัตรมีค่าเท่ากับราคานี้สิทธิ)

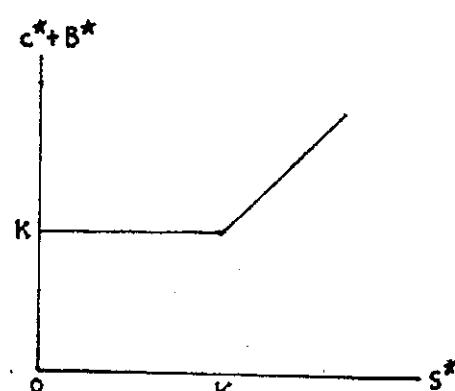
$$\text{หรือ } p = c + Ke^{-\tau} - S \quad (2.4)$$

รูป 2.17 แสดงมูลค่าของเครื่องมือทางการเงินทั้ง 4 ประเภท ในวันสิ้นสิทธิ

กราฟแสดงค่า $S^* + p^*$

กราฟแสดงค่า $c^* + B^*$

รูป 2.18 แสดงรูปกราฟการเท่ากันทั้งสองข้างของสมการที่ (2.3)

ความสัมพันธ์ตามสมการที่ (2.4) เรียกว่าค่าเสมอภาคระหว่าง Put กับ Call สำหรับตราสารสิทธิที่อ้างอิงจากราคาหุ้นสามัญที่ไม่มีการจ่ายเงินปันผล แบบยูโรเปี้ยน ซึ่งทำให้สามารถหาค่าตราสารสิทธิชนิด Put ได้ เมื่อทราบค่าของตราสารสิทธิชนิด Call จากแบบจำลอง Black-Scholes หรือแบบจำลอง Binomial ซึ่งจะกล่าวโดยละเอียดในภายหลัง

หากค่าเสมอภาคระหว่าง Put กับ Call ตามสมการที่ (2.4) หากจำแนกรายละเอียดของราคาหุ้นสามัญ (S) กับราคาใช้สิทธิ (K) ออกเป็น 2 กรณี คือ

- กรณีที่ $S \geq K$

จุดรูปสมการที่ (2.4) ใหม่ จะได้

$$C = p + S - Ke^{-rt}$$

เพราะว่า $S \geq K$ จึงทำให้ $S > Ke^{-rt}$ ดังนั้นพจน์ $S - Ke^{-rt}$ ต้องมีค่ามากกว่าศูนย์เสมอ สรุปได้ว่าในกรณีที่ราคาหุ้นสามัญ มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับราคาใช้สิทธิ จะทำให้มูลค่าตราสารสิทธิชนิด Call มีค่ามากกว่าตราสารสิทธิ ชนิด Put เสมอ

- กรณีที่ $S < K$

$$\text{จาก } C = p + S - Ke^{-rt} C$$

เมื่อ $S < K$ และ $Ke^{-rt} < K$ ยังไม่สามารถสรุปได้ว่า $S < Ke^{-rt}$ เสมอไป เพราะค่า e^{-rt} เป็นอัตราลดค่า อาจทำให้ $S < Ke^{-rt}$ หรือ $S = Ke^{-rt}$ หรือ $S > Ke^{-rt}$ ก็เป็นไปได้

สรุปได้ว่าในกรณีที่ ราคาหุ้นสามัญมีค่าน้อยกว่าราคาใช้สิทธิ มูลค่าตราสารสิทธิชนิด Call อาจจะมีค่ามากกว่า หรือเท่ากับ หรือน้อยกว่า ตราสารสิทธิชนิด Put ก็ได้ ขึ้นอยู่กับข้อคาดคะเนเบี้ยที่ ประศจากความเสี่ยง (r), ระยะเวลาจนถึงวันสิ้นสิทธิ (τ) และความแตกต่างระหว่างราคาใช้สิทธิกับ ราคาหุ้นสามัญ มีค่ามากเพียงใด

2.9 กราฟเส้นกำไรขาดทุน (Profit and Loss Diagram) ในรูปแบบพื้นฐาน ที่เกี่ยวข้องกับตราสารสิทธิ

ในเบื้องต้นจะอธิบายกราฟเส้นกำไรขาดทุนจากสัญญาซื้อขายหุ้นสามัญ และพัฒนาไปที่ ประศจากความเสี่ยงล่วงหน้า จากนั้นจะอธิบายกราฟเส้นกำไรขาดทุนพื้นฐาน 4 แบบ ของตราสารสิทธิ เพื่อที่จะเป็นพื้นฐานในการนำกราฟเส้นกำไรขาดทุนของสามประเภทดังกล่าวมาผสานกัน โดยใช้ราคازื้อขาย, ราคาใช้สิทธิและสัดส่วนกลุ่มลินทร์ที่ทางการเงิน ที่เท่ากัน หรือแตกต่างกันออกไป เพื่อให้รูปแบบของตราสารสิทธิมีความหลากหลายมากขึ้นตามความต้องการ ขึ้นเป็นที่มาของกลยุทธ์

ต่างๆ มากmany อาทิ Straddle, Strangles, Bull Spread, Bear Spread เป็นต้น ซึ่งจะไม่ออกล่าวยในการศึกษาครั้งนี้

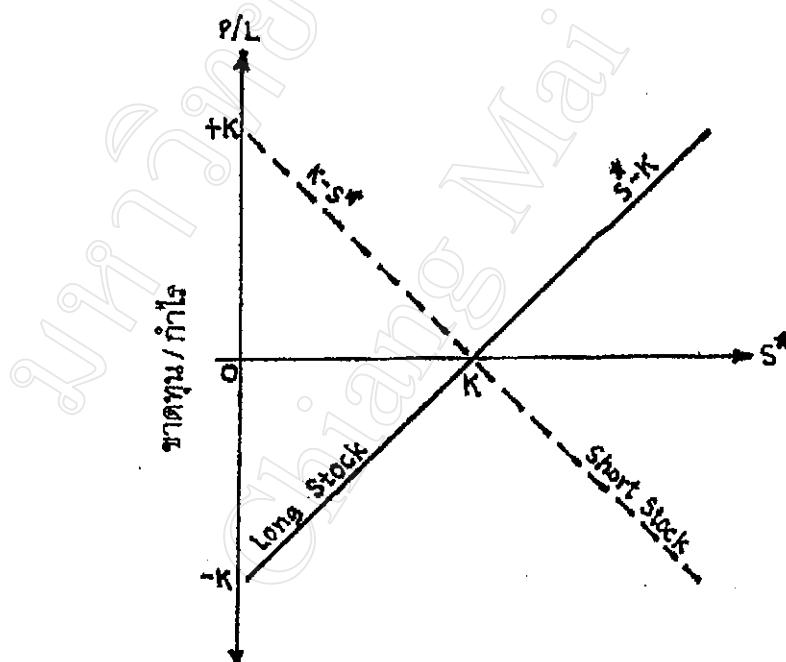
2.9.1 กราฟเส้นกำไรขาดทุนจากสัญญาซื้อขายหุ้นสามัญล่วงหน้า

กราฟเส้นกำไรขาดทุนจากสัญญาซื้อขายหุ้นสามัญล่วงหน้า มี 2 รูปแบบ

- ซื้อหุ้นสามัญ (Long Stock)

- ขายหุ้นสามัญ (Short Stock)

รูป 2.19 แสดงกราฟกำไรขาดทุนของสัญญาซื้อขายหุ้นสามัญล่วงหน้าทั้ง 2 แบบ ซึ่งจะพบว่าโอกาสที่จะขาดทุนและได้รับกำไรมีค่าเท่ากัน โดยที่ภาวะขาดทุนหรือกำไรในนั้นไม่มีที่สิ้นสุด จึงทำให้เกิดความเสี่ยงมากถ้าหากราคาหุ้นสามัญไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ และพบว่ากราฟเส้นกำไรขาดทุนในลักษณะการซื้อ (Long) กับการขาย (Short) หุ้นสามัญ จะมีมูลค่าเท่ากันแต่มีทิศทางที่ตรงกันข้าม แสดงว่าหากผู้ซื้อได้รับกำไรจากการใช้สิทธิเท่าใด ผู้ขายก็ต้องได้รับผลขาดทุนเท่ากับค่านั้น

ราคาหุ้นสามัญ ณ วันสิ้นสิทธิ

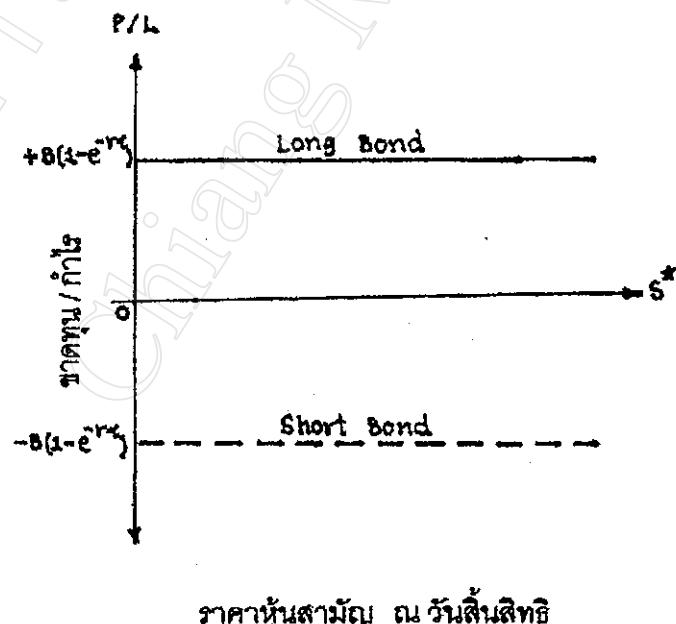
รูป 2.19 แสดงกราฟเส้นกำไรขาดทุนของสัญญาซื้อ (Long) และขาย (Short) หุ้นสามัญล่วงหน้า

2.9.2 กราฟเส้นกำไรขาดทุนจากสัญญาซื้อขายพันธบัตรที่ปราศจากความเสี่ยง ล่วงหน้า

กราฟเส้นกำไรขาดทุนจากสัญญาซื้อขายพันธบัตรที่ปราศจากความเสี่ยง มี 2 รูปแบบ คือ

1. ซื้อพันธบัตร (Long Bond)
2. ขายพันธบัตร (Short Bond)

ตามรูป 2.20 จะแสดงกราฟเส้นกำไรขาดทุนจากสัญญาซื้อขายพันธบัตรที่ปราศจากความเสี่ยง (Default Free Bond) ล่วงหน้าห้าง 2 รูปแบบ เนื่องจากผู้ซื้อพันธบัตร (Long Bond) ได้ทำการซื้อ ณ ปัจจุบัน จึงซื้อด้วยมีอัตราลด (Discount) จากมูลค่าได้ถอนหักออกด้วยราคาที่ซื้อพันธบัตรครบกำหนด ผู้ซื้อหรือผู้ถือพันธบัตรก็จะได้รับผลประโยชน์เท่ากับมูลค่าได้ถอน ดังนั้นจึงมีกำไรเท่ากับมูลค่าได้ถอนหักออกด้วยราคาที่ซื้อพันธบัตร ซึ่งไม่ได้ขึ้นกับการเคลื่อนไหวของราคาร้อน สามัญเลย ดังนั้นกำไรที่ได้จากการซื้อขายพันธบัตรจึงมีค่าคงที่เสมอ $[+B(1 - e^{-rt})]$ ในทางตรงกันข้ามกับผู้ซื้อขายพันธบัตร (Short Bond) ที่จะต้องจ่ายผลตอบแทนให้แก่ผู้ซื้อพันธบัตรในมูลค่าได้ถอน ในวันครบกำหนดเวลาจำนวนน่ายพันธบัตรขายไปโดยมีส่วนลด จึงทำให้เกิดการขาดทุนคงที่ค่านี้ $[-B(1 - e^{-rt})]$ ซึ่งมีทิศทางตรงกันข้ามกับส่วนที่ได้รับกำไรโดยผู้ซื้อพันธบัตร ตลอดการเคลื่อนไหวของราคาร้อนสามัญ

รูป 2.20 แสดงกราฟเส้นกำไรขาดทุนของสัญญาซื้อ (Long) และขาย (Short) พันธบัตรล่วงหน้า

2.9.3 กราฟเส้นกำไรขาดทุน 4 รูปแบบพื้นฐานของตราสารสิทธิ์

กราฟเส้นกำไรขาดทุน 4 รูปแบบพื้นฐานของตราสารสิทธิ์ แสดงดังรูป 2.21 ซึ่งสามารถสรุปได้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การซื้อสิทธิ์ชื่อ (Long Call) คล้ายกับสัญญาซื้อหุ้นสามัญล่วงหน้า (Long Stock) เพียงแต่มีข้อเขตต้านล่างจำกัดการขาดทุน (Limit Loss) เท่ากับค่าธรรมเนียมของตราสารสิทธิ์ชนิด Call (-C) ที่ได้จ่ายไป ภาวะนี้เกิดขึ้นเมื่อราคารหุ้นสามัญ ณ วันสิ้นสิทธิ์ มีค่าต่ำกว่าราคากำไรสิทธิ์ ($S^* < K$) หากราคารหุ้นสามัญ ณ วันสิ้นสิทธิ์มีการปรับตัวสูงขึ้นโดยมีราคารหุ้นสามัญมากกว่าราคากำไรสิทธิ์ ($S^* > K$) จะทำให้ได้รับกำไรโดยการใช้สิทธิ์ชื่อที่ระดับราคาใช้สิทธิ์ และนำไปขายที่ตลาดในราคากี่สูงกว่า กำไรที่ได้รับจากรูปแบบนี้จะไม่ถูกจำกัดไว้ (Unlimit Profit) ขึ้นอยู่กับค่าของ $S^* - K - C$

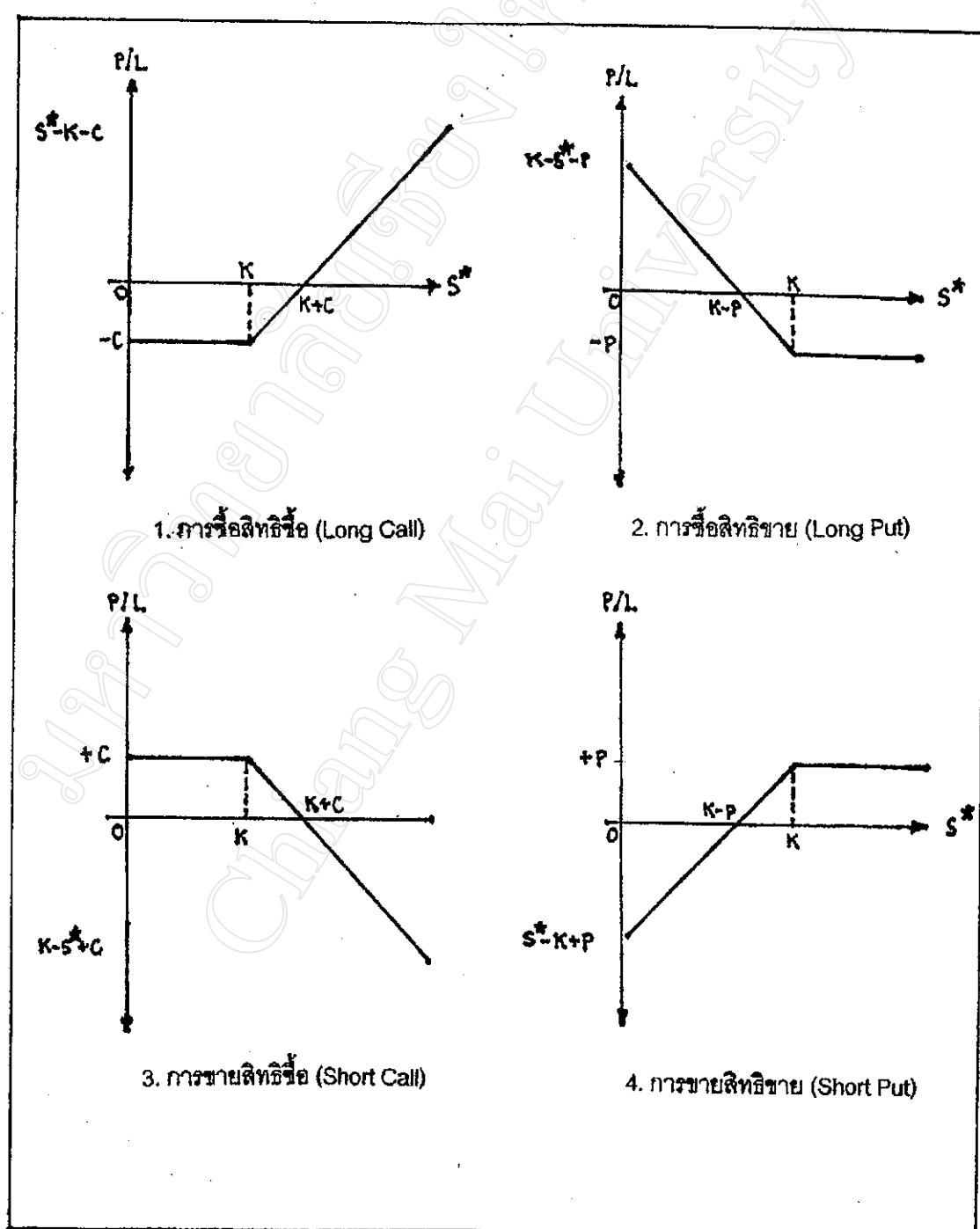
จุดคุ้มทุน (Break-Event-Point) ที่ทำให้ผู้ซื้อสิทธิ์ไม่ขาดทุน จะเกิดขึ้นเมื่อราคารหุ้นสามัญ ณ วันสิ้นสิทธิ์ มีค่าไม่ต่ำกว่าผลบวกของราคากำไรสิทธิ์กับค่าธรรมเนียมตราสารสิทธิ์ ชนิด Call ($S^* \geq K + C$)

2. การซื้อสิทธิ์ขาย (Short Put) คล้ายกับสัญญาขายหุ้นสามัญล่วงหน้า (Short Stock) แต่มีข้อเขตต้านล่างจำกัดการขาดทุน (Limit Loss) เช่นเดียวกัน ซึ่งมีค่าเท่ากับค่าธรรมเนียมของตราสารสิทธิ์ ชนิด Put (-P) ที่จ่ายไป ภาวะนี้เกิดขึ้นเมื่อราคารหุ้นสามัญ ณ วันสิ้นสิทธิ์มีค่าสูงกว่าราคากำไรสิทธิ์ ($S^* > K$) ในทางตรงกันข้ามหากราคารหุ้นสามัญ ณ วันสิ้นสิทธิ์มีค่าต่ำกว่าราคากำไรสิทธิ์ ($S^* < K$) จะทำให้ผู้ถือตราสารสิทธิ์ได้รับกำไร โดยการใช้สิทธิ์ขายที่ระดับราคาใช้สิทธิ์และกลับไปซื้อใหม่ที่ตลาดในราคากี่สูงกว่า กำไรที่ได้รับจากรูปแบบนี้ จะไม่ถูกจำกัดไว้ (Unlimit Profit) เช่นกัน ขึ้นอยู่กับค่าของ $K - S^* - P$

จุดคุ้มทุน (Break-Event-Point) ที่จะทำให้ผู้ซื้อสิทธิ์ขายไม่ขาดทุน จะเกิดขึ้นเมื่อราคารหุ้นสามัญ ณ วันสิ้นสิทธิ์ ต้องมีค่าไม่เกินกว่าผลต่างของราคากำไรสิทธิ์กับค่าธรรมเนียมตราสารสิทธิ์ ชนิด Put ($S^* \leq K - P$)

3. การขายสิทธิ์ชื่อ (Short Call) ผู้ขายจะได้รับกำไรมากที่สุดเท่ากับค่าธรรมเนียมของตราสารสิทธิ์ ชนิด Call (+C) ภาวะนี้เกิดขึ้นเมื่อราคารหุ้นสามัญ ณ วันสิ้นสิทธิ์ ปรับตัวลงต่ำกว่าราคากำไรสิทธิ์ ($S^* < K$) แต่ถ้าราคารหุ้นสามัญ ณ วันสิ้นสิทธิ์มีค่ามากกว่าราคากำไรสิทธิ์ ($S^* > K$) จะทำให้เกิดขาดทุน เนื่องจากผู้ซื้อจะใช้สิทธิ์ชื่อกับผู้ขายที่ราคาใช้สิทธิ์ ผลขาดทุนที่ได้รับจากรูปแบบนี้จะไม่ถูกจำกัดไว้ (Unlimit Loss) ขึ้นอยู่กับค่าของ $K - S^* + C$

จุดคุ้มทุน (Break-Event-Point) ที่จะทำให้ผู้ขายสิทธิ์ช้อไม่ขาดทุน จะเกิดขึ้นเมื่อราคากลับสูงกว่าค่าซื้อต้น วันลินสิทธิ์ ต้องมีค่าไม่ต่ำกว่าผลบวกของราคาใช้สิทธิกับค่าธรรมเนียมตราสารสิทธิ์ ชนิด Call ($S^* \geq K+C$) เช่นเดียวกับการซื้อสิทธิ์ช้อ (Long Call)

รูป 2.21 แสดงกราฟเด็นกำไรขาดทุน 4 รูปแบบพื้นฐานของตราสารสิทธิ์

4. การขายสิทธิขาย (Short Put) ผู้ขายจะได้รับกำไรหากหุ้นที่สุดเท่ากับค่าธรรมเนียมของตราสารสิทธิชนิด Put (+P) ภาระนี้เกิดขึ้นเมื่อราคาหุ้นสามัญ ณ วันสิ้นสิทธิ มีค่าต่ำกว่าราคาใช้สิทธิ ($S^* > K$) ในทางตรงกันข้ามหากราคาหุ้นสามัญ ณ วันสิ้นสิทธิ มีค่าต่ำกว่าราคาใช้สิทธิ ($S^* < K$) จะทำให้เกิดการขาดทุน เนื่องจากผู้ซื้อจะใช้สิทธิขายกับผู้ขายที่ราคาใช้สิทธิ ผลขาดทุนที่ได้รับจากชุดแบบนี้จะไม่ถูกจำกัดไว้ (Unlimit Loss) ขึ้นอยู่กับค่าของ $S^* - K + P$

จุดคุ้มทุน (Break-Event-Point) ที่จะทำให้ผู้ขายสิทธิขายได้ไม่ขาดทุน จะเกิดขึ้นเมื่อราคาหุ้นสามัญ ณ วันสิ้นสิทธิ ต้องมีค่าไม่เกินกว่าผลต่างของราคาใช้สิทธิกับค่าธรรมเนียมตราสารสิทธิชนิด Put ($S^* \leq K - P$) เช่นเดียวกับการซื้อสิทธิขาย (Short Put)

2.10 ประโยชน์และข้อเสียของตราสารสิทธิ

นักลงทุนไม่ว่าจะเป็นระดับสถาบันการเงิน, บริษัทหรือนักลงทุนรายย่อยก็ตาม เลือกใช้ตราสารสิทธิด้วยเหตุผล 3 ประการ ดังนี้

1. ต้องการเก็งกำไร (Speculation) นักลงทุนประเภทนี้ถูกเรียกว่า "Speculator" หรือนักเก็งกำไร ซึ่งเขากادหวังว่าสามารถทำกำไรจากการเปลี่ยนแปลงราคาของสินทรัพย์อ้างอิงต่างๆ ด้วยการเข้าไปซื้อตราสารสิทธิที่มีระดับความเสี่ยงปานกลาง แต่จะจำกัดระดับการลงทุนไว้ที่ระดับหนึ่ง และจะทำการขายตราสารสิทธิ เมื่อเห็นว่าสามารถทำกำไรได้ในระดับที่พึงพอใจ

2. ต้องการลดระดับความเสี่ยง (Hedging) ผู้เลือกใช้ตราสารสิทธิประเภทนี้จะถูกเรียกว่า "Hedger" หรือนักป้องกันความเสี่ยง Hedger จะเข้าไปซื้อหรือขายตราสารสิทธิขึ้นอยู่กับชนิดของตราสารสิทธิ (Put หรือ Call) เพื่อไปหักล้างบางส่วนหรือทั้งหมดกับ Transaction เดิมที่มีอยู่ ทำให้ขัดความเสี่ยงออกไป

3. ต้องการทำกำไรอันปราศจากการเสี่ยง (Arbitrage) นักลงทุนประเภทนี้จะถูกเรียกว่า "Arbitrageur" หรือนักแสวงหากำไร การทำ Arbitrage จะเกิดขึ้นเมื่อเห็นว่าสามารถทำกำไรได้ทันที โดยไม่มีความเสี่ยงเลย ด้วยการเข้าไปทำธุกรรมซื้อหรือขายสินทรัพย์อ้างอิงใน Cash Market และเข้าไปซื้อหรือขายตราสารสิทธิที่อ้างอิงกับสินทรัพย์เดียวกันนั้น แต่มีวิธีทางที่ต่างข้ามกับ Cash Market ในเวลาเดียวกัน

การเลือกใช้ตราสารสิทธิอาจมีหลายเหตุผล ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในขณะนั้น อาจใช้กลยุทธ์ทั้ง 3 ชนิด คือ Speculation, Hedging, และ Arbitrage คละเคล้ากัน เพื่อให้เกิดประโยชน์ตามความต้องการสูงสุด ดังนั้นการใช้ตราสารสิทธิจึงมีทั้งประโยชน์และข้อเสีย ซึ่งสามารถสรุปโดยสรุปดังนี้

2.10.1 ประโยชน์ของตราสารสิทธิ

1. เป็นเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยง (Risk Management Tool) ซึ่งจะส่งเสริมให้มีนักลงทุนในระดับสถาบัน (Institutional Investor) มาใช้ เนื่องจากนักลงทุนกลุ่มนี้มักจะลงทุนเพื่อหวังผลตอบแทนในระยะยาวมากกว่าการเก็บกำไรในระยะสั้น

2. เป็นเครื่องมือที่จะช่วยในการบริหาร Portfolio มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เนื่องจากตราสารสิทธิมีความยืดหยุ่นค่อนข้างสูง โดยสามารถเลือกใช้กลยุทธ์ที่มีมากมายให้สอดคล้องตามความต้องการ เช่น ตามปกติการซื้อขายหลักทรัพย์ใน Cash Market มักจะลงทะเบียนให้เห็นว่าคนซื้อหรือขายคาดคะเนแนวโน้มภาวะตลาดเป็นตลาดรุ่งเรือง (Bullish) หรือ ตลาดชบเชา (Bearish) ในขณะที่การซื้อหรือขายตราสารสิทธิ ลงทะเบียนถึงการคาดคะเนภาวะตลาดที่เป็น ระยะกลางของตลาดรุ่งเรือง (Mild Bullish) หรือ ช่วงตลาดชบเชา ตราสารสิทธิจึงช่วยให้นักลงทุนสามารถจัด Portfolio ของตนให้สอดคล้องกับการคาดคะเนภาวะตลาดในแต่ละช่วงได้

3. ตราสารสิทธิจะช่วยเพิ่มจำนวนนักลงทุนในตลาด เนื่องจากใช้เงินต่ำกว่าการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์หรือตลาดสินทรัพย์ต่างๆ ตามประเภทของตราสารสิทธิ เช่น ถ้าต้องการถือหุ้นของบริษัทหนึ่งจำนวน 100 หุ้น ในราคา 50 บาท นักลงทุนจะต้องจ่ายเงินถึง 5,000 บาท แต่ถ้าซื้อด้วยตราสารสิทธิ อาจซื้อได้ในราคา 5 บาท ต่อ 1 Call Option เพื่อที่จะได้สิทธิในการซื้อ 1 หุ้น ในราคา 50 บาท ดังนั้นถ้าต้องการซื้อด้วย 100 หุ้น ก็ต้องจ่าย 500 บาท ต่อมาราคาหุ้นสูงขึ้นเป็น 55 บาท ถ้าซื้อใน Cash Market ก็จะได้กำไร 500 บาท หรือร้อยละ 10 ของเงินลงทุน ในกรณีของตราสารสิทธิ เมื่อราคาหุ้นสูงขึ้น ค่าธรรมเนียม (Premium) ก็สูงขึ้นด้วยเช่นกัน สมมุติเป็น 7 บาท ผลกระทบแทนของนักลงทุนในตราสารสิทธิคือ 200 บาทหรือร้อยละ 40 ของเงินลงทุน แม้ตัวเงินจะน้อยกว่าแต่ตราผลตอบแทนจะสูงกว่า ในทางตรงกันข้ามถ้าหากหลักทรัพย์ราคาตกจาก 50 บาท เป็น 40 บาท ผู้ที่ซื้อใน Cash Market จะขาดทุนถึง 1,000 บาท หรือร้อยละ 20 แต่ผู้ซื้อตราสารสิทธิจะขาดทุนมากที่สุดเพียงจำนวน Premium ที่จ่ายไปเท่านั้น หรือ 500 บาท ซึ่งน้อยกว่าการลงทุนใน Cash Market ออยดี จึงอาจกล่าวได้ว่าการลงทุนในตราสารสิทธินั้นเป็นการจำกัดความเสี่ยงของผู้ซื้อนั่นเอง ในแง่ของการลงทุนตราสารสิทธิจึงถือได้ว่าเป็นการจัดสรรทรัพย์สิน (Asset Allocation) ที่ค่อนข้างมีประสิทธิภาพ

2.10.2 ข้อเสียและข้อจำกัดของตราสารสิทธิ

1. ส่งเสริมให้มีการเก็บกำไรมากขึ้น นอกจากนั้นแล้วตราสารสิทธิยังไม่จำเป็นต้องส่งมอบสินค้ากันจริงอีกด้วย จึงทำให้คุ้คล้ายการพนันมากยิ่งขึ้น จำนวนเงินลงทุนที่ต้องในเงินนี้อาจจะช่วยให้มีนักลงทุนรายย่อยเพิ่มขึ้น ในทางกลับกันอาจทำให้นักลงทุนลงทุนจนเกินตัวไปก็ได้เช่นกัน

2. ตราสารสิทธิ์ไม่ได้ช่วยลดความเสี่ยงโดยตรง เปิดโอกาสให้มีการนำเงินลงทุนของประเทศที่มีอยู่อย่างจำกัดมาลงทุนในธุรกิจที่ไม่ก่อให้เกิดการผลิต (Productivity) แต่อย่างใด
3. ตลาดตราสารสิทธิ์มีความสัมพันธ์กับ Cash Market เป็นอย่างมาก ถ้าหากเกิดภาวะวิกฤติในตลาดตราสารสิทธิ์ อาจส่งผลกระทบกับตลาด Cash หรือตลาดหลักทรัพย์ตามไปด้วย
4. ตลาดการเงินและตลาดทุนในประเทศกำลังพัฒนามากจะมีขนาดค่อนข้างเล็ก จึงมีการแสวงหากำไรด้วยวิธีอันมีขอบเขตอยู่ในหลายรูปแบบ เช่น การปั่นราคาในตลาดหนึ่ง เพื่อให้ได้กำไรในอีกตลาดหนึ่ง

2.11 โครงสร้างตลาดตราสารสิทธิ์

2.11.1 ตลาดตราสารสิทธิ์ (Option market)

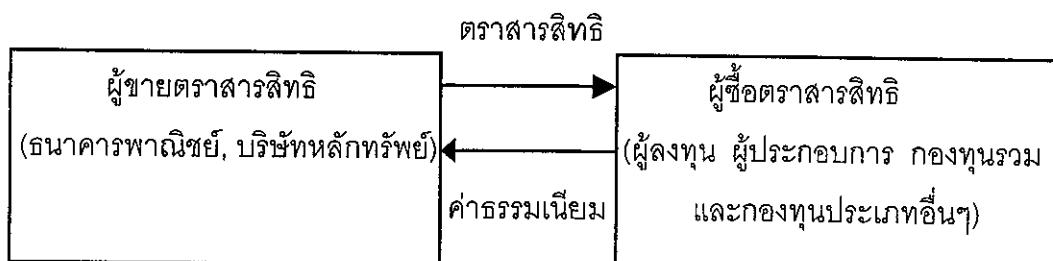
ลักษณะของตลาดตราสารสิทธิ์ที่มีการซื้อขายกันในปัจจุบัน สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. ตลาดไม่เป็นทางการ (Over-The-Counter Market ; OTC) เป็นตลาดที่มีการตกลงซื้อขายโดยไม่ต้องผ่านนายหน้า (Broker) ซึ่งจะเป็นการตกลงกันระหว่างผู้ซื้อกับผู้ขายเป็นกรณีๆ ไปโดยไม่มีเงื่อนไขตกลงไว้ล่วงหน้า เช่น ราคาใช้สิทธิ (Strike Price) หรือระยะเวลาจนถึงวันใช้สิทธิ (Time to maturity) โดยปกติแล้วในตลาดไม่เป็นทางการ (OTC) ตราสารสิทธิ์ส่วนใหญ่จะมีการซื้อขายกันเป็นแบบอเมริกัน (American Style Options) ตลาด OTC นี้ แบ่งได้เป็น 2 ส่วน คือ

ก. ตลาดรายย่อย (Retail Market) จะประกอบด้วยลูกค้าทั่วไปที่ไม่ใช่สถาบันการเงินทำสัญญาซื้อขายกันธนาคารหรือสถาบันการเงินต่างๆ

ข. ตลาดรายใหญ่ (Wholesale Market) เป็นการทำสัญญาที่มีปริมาณการซื้อขายจำนวนมากซึ่งอาจเป็นการทำสัญญาระหว่างสถาบันการเงินด้วยกันเอง หรือรัฐบาลของประเทศทั้งสอง หรืออาจเป็นสถาบันการเงินกับบริษัทขนาดใหญ่ (Corporate Company)

ลักษณะตลาดไม่เป็นทางการ (OTC) สามารถสรุปรายละเอียดได้ดังรูป 2.22

รูป 2.22 แสดงลักษณะของตลาดไม่เป็นทางการ (OTC)

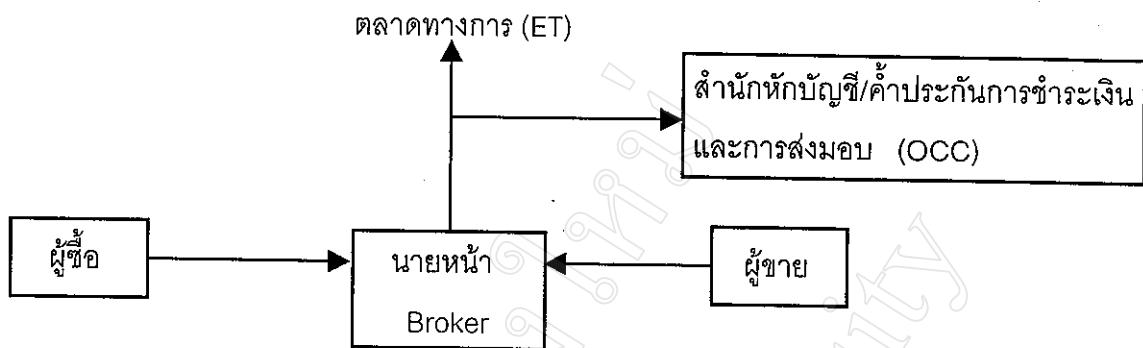
ตราสารลิฟท์ที่มีการซื้อขายกันที่ตลาดไม่เป็นทางการ ส่วนใหญ่จะเป็นเครื่องมือทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับ Interest Rate Options เช่น Caps, Floors, Swaptions เป็นต้น และเนื่องจากรายละเอียดของสัญญาเป็นไปตามความต้องการระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย จึงมีหัวข้อดีและข้อเสีย ซึ่งสรุปได้ตามตาราง 2.4

ตาราง 2.4 สรุปข้อดีและข้อเสีย ของตลาดตราสารลิฟท์ที่ไม่เป็นทางการ (OTC)

ข้อดี	ข้อเสีย
1. รายละเอียดของตราสารลิฟท์ เป็นการตกลงระหว่างบุคคลทั้ง 2 ฝ่าย ทำให้ได้ตราสารลิฟท์ตามความต้องการ	1. มีความเสี่ยงสูง โดยเฉพาะโอกาสเกิดความเสียหายจากการไม่ปฏิบัติตามสัญญา (Default Risk)
2. เป็นตลาดส่วนบุคคล การซื้อขายไม่มีผลกระทบต่อบรอดโดยรวม	2. มีสภาพคล่องในการซื้อขายตราสารลิฟท์ในตลาดที่ต่ำ

2. ตลาดทางการ (Exchange-Traded Market; ET) การทำธุรกรรมซื้อขายตราสารลิฟท์ในตลาดนี้จะต้องมีการทำผ่านนายหน้า (Broker) ดังแสดงตามรูป 2.23 ซึ่งผู้ซื้อขายในตลาดต้องเปิดบัญชีและเป็นสมาชิกในตลาด โดยสัญญาที่ซื้อขายในตลาดนี้ผู้ซื้อและผู้ขายสามารถนำไปซื้อขายต่อในตลาดต่างประเทศได้ด้วย เนื่องจากตลาดเหล่านี้เป็นตลาดรองที่เพิ่มสภาพคล่องให้กับตราสารลิฟท์ ดังนั้นการซื้อขายในตลาดเหล่านี้จึงมีเงื่อนไขที่แน่นอน เช่น จำนวนเงินต่อหนึ่งสัญญาเป็นจำนวนเงินที่ระบุไว้ชัดเจน วันครบกำหนดต้องเป็นวันพุธในสัปดาห์ที่ 3 ของเดือนมีนาคม มิถุนายน กันยายน และเดือนธันวาคม ของแต่ละปี เพื่ออำนวยความสะดวกในการซื้อขาย การกำหนดราคาและการส่งมอบสินค้า (Settlement)

ตลาดตราสารลิฟท์ที่เป็นทางการมีอยู่ทั้งในประเทศไทยและประเทศอื่นๆ หลายประเทศตัวอย่าง โดยส่วนใหญ่แล้วธุรกรรมในตราสารลิฟท์มักทำกันที่ตลาดทางการในประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งมีอยู่ 14 แห่ง รายละเอียดของตลาดตราสารลิฟท์ที่เป็นทางการแสดงตามตาราง 2.5 แต่ตลาดตราสารลิฟท์ทางการที่สำคัญ และมีมูลค่าการซื้อขายมากจะมีอยู่ 5 แห่ง ดังแสดงตามตาราง 2.6 ซึ่งจะพบว่าตลาด Chicago Board Options Exchange (CBOE) มีปริมาณการซื้อขายมากสุด และเป็นศูนย์กลางของตลาดตราสารลิฟท์ รองลงมาคือเป็นตลาด AMEX, PSE, PHLX และ NYSE ตามลำดับ

รูป 2.23 แสดงถึงลักษณะของตลาดตราสารสิทธิที่เป็นทางการ (ET)

ตราสารสิทธิที่มีการซื้อขายในตลาดทางการ (ET) จะมีตราสารสิทธิที่อ้างอิงกับสินทรัพย์ที่ระบุไว้ทุกประเภท อาทิ หุ้นสามัญ, อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ, อัตราดอกเบี้ย, สินค้าทางการเกษตร (Commodity) เป็นต้น แต่การที่จะไปซื้อตราสารสิทธิที่อ้างอิงกับสินทรัพย์ประเภทใดก็ต้องพิจารณาตลาดตราสารสิทธิให้เหมาะสมสมด้วย เช่น ตลาด CBOE และ AMEX จะเน้นการซื้อขายตราสารสิทธิที่อ้างอิงจากราคาหุ้นสามัญ, ตลาด PHLX จะเน้นตราสารสิทธิที่อ้างอิงจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ เป็นต้น ตราสารสิทธิที่มีการซื้อขายในตลาดทางการจะมีรูปแบบของสัญญาที่เป็นมาตรฐาน และจะมีองค์กร OCC (Options Clearing Corporation) ที่ทำหน้าที่เป็นสำนักหักบัญชี คอยตรวจสอบสัญญาค้ำประกันการชำระเงินและการส่งมอบ ซึ่งตามตาราง 2.7 จะสรุปถึงข้อดีและข้อเสียของตลาดทางการ

ตาราง 2.5 แสดงตลาดตราสารสิทธิทางการในสหรัฐอเมริกา และลักษณะธุกรรมที่มีการซื้อขาย

ตลาดตราสารสิทธิ	ลักษณะธุกรรมตราสารสิทธิที่มีการซื้อขายในตลาด
1. Chicago Board Options Exchange (CBOE)	ตราสารสิทธิที่ข้างของจากราคาหุ้นสามัญ, ดัชนีราคาหุ้น, อัตราดอกเบี้ยระยะสั้นจำพวก Treasury Securities เช่น ตัวเงินคลัง, พันธบัตรระยะสั้น
2. American Stock Exchange (AMEX)	ตราสารสิทธิที่ข้างของจากราคาหุ้นสามัญ, ดัชนีราคาหุ้น
3. Pasific Stock Exchange (PSE)	ตราสารสิทธิที่ข้างของจากราคาหุ้นสามัญ, สัญญาซื้อขายล่วงหน้าทางการเงิน, อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
4. Philadelphia Stock Exchange (PHLX)	ตราสารสิทธิที่ข้างของจากราคาหุ้นสามัญ, ดัชนีราคาหุ้น
5. New York Stock Exchange (NYSE)	ตราสารสิทธิที่ข้างของจากราคาหุ้นสามัญ, ดัชนีราคาหุ้น
6. Chicago Board of Trade (CBOT)	ตราสารสิทธิที่ข้างของจากสัญญาซื้อขายล่วงหน้าทางการเงิน, สินค้าทางการเกษตร, ตราสารหนี้
7. Chicago Mercantile Exchange (CME)	ตราสารสิทธิที่ข้างของจากสัญญาซื้อขายล่วงหน้าทางการเงิน, สินค้าทางการเกษตร, ตราสารหนี้, อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
8. Coffee, Sugar and Cocoa Exchange (CSCE)	ตราสารสิทธิที่ข้างของจากสัญญาซื้อขายล่วงหน้าสินค้าทางการเกษตร
9. Kansas City Board of Trade (KCBT)	ตราสารสิทธิที่ข้างของจากสัญญาซื้อขายล่วงหน้าสินค้าทางการเกษตร
10. Mid America Commodity Exchange (MIDAM)	ตราสารสิทธิที่ข้างของจากสัญญาซื้อขายล่วงหน้าสินค้าทางการเกษตรและโลหะมีค่า เช่น ทอง (Gold), เงิน (Silver) เป็นต้น
11. Minneapolis Grain Exchange (MGE)	ตราสารสิทธิที่ข้างของจากสัญญาซื้อขายล่วงหน้าสินค้าทางการเกษตร
12. New York Cotton Exchange (NYCE)	ตราสารสิทธิที่ข้างของจากสัญญาซื้อขายล่วงหน้าสินค้าทางการเกษตร, ตราสารสิทธิที่ข้างของจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
13. New York Futures Exchange (NYFE)	ตราสารสิทธิที่ข้างของจากดัชนีราคาหุ้น
14. New York Mercantile Exchange (NYME)	ตราสารสิทธิที่ข้างของจากสัญญาซื้อขายพลังงานล่วงหน้า (เช่น น้ำมัน)

ที่มา : Futures, Options and Swaps แต่งโดย Robert W. Kolb หน้า 319

ตาราง 2.6 แสดงถึงปริมาณสัญญาตราสารสิทธิ์ที่มีการซื้อขายในตลาดทางการที่สำคัญ ห้าง ณ สิ้นปี 2538

ตลาดทางการ	ปริมาณการซื้อขาย (สัญญา)	คิดเป็นร้อยละ
CBOE	178,533,465	62.27
AMEX	52,391,899	18.27
PSE	30,905,131	10.78
PHLX	22,000,030	7.67
NYSE	2,885,698	1.01
รวมห้าง 5 ตลาด	286,716,223	100.00

ที่มา: Chicago Board Options Exchange, Market Statistics, ปี ค.ศ. 1995

ตาราง 2.7 สรุปข้อดีและข้อเสียของตลาดตราสารสิทธิ์ที่เป็นทางการ

ข้อดี	ข้อเสีย
1. เป็นสัญญาที่มีมาตรฐาน มีการ监督管理 ละเอียดของตราสารสิทธิ์ที่ชัดเจน	1. ไม่สามารถกำหนดรายละเอียดของตราสาร สิทธิ์ได้ตามความต้องการ ต้องซื้อขายตาม มาตรฐานที่กำหนดไว้เท่านั้น
2. มีสภาพคล่องในการซื้อขายสูง จึงเป็นที่สนใจ ของนักลงทุน	
3. มีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่ชัดเจน ทำให้ความ เดียงที่จะเกิดการไม่ปฏิบัติตามสัญญา (Default Risk) ต่ำ	

2.11.2 รายละเอียดที่แสดงในสัญญาตราสารสิทธิ์

ในการซื้อขายตราสารสิทธิ์ ไม่ว่าจะเป็นชุดกรรมที่ทำในตลาดทางการ (ET) หรือตลาดไม่เป็นทางการ (OTC) ต่างก็มีรายละเอียดที่จะต้องแสดงในสัญญาตราสารสิทธิ์เหมือนกัน รายละเอียดสำคัญประกอบด้วย

1. ประเภทของสินทรัพย์อ้างอิงที่ระบุไว้ในตราสารสิทธิ์ (Underlying Assets) เช่น ราคาหุ้นสามัญ (Stock Price), อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (Foreign Exchange), อัตราดอกเบี้ย (Interest Rate) เป็นต้น
2. ชนิดของตราสารสิทธิ์ (TYPE) มีอยู่ 2 ชนิด คือ
 - ก. ตราสารสิทธิ์ชนิดที่ให้สิทธิในการซื้อ (Call Options)
 - ข. ตราสารสิทธิ์ชนิดที่ให้สิทธิในการขาย (Put Options)
3. รูปแบบการใช้สิทธิของตราสารสิทธิ์ (Style) มี 2 แบบ คือ
 - ก. ตราสารสิทธิ์แบบยุโรป (European Options)
 - ข. ตราสารสิทธิ์แบบอเมริกัน (American Options)
4. ขนาดการซื้อขายตราสารสิทธิ์ในหนึ่งสัญญา (Contract Size) ซึ่งจะขึ้นอยู่กับชนิดของสินทรัพย์อ้างอิงที่ระบุไว้ในตราสารสิทธิ์ และเงื่อนไขในแต่ละตลาดของตราสารสิทธิ์
5. ราคาใช้สิทธิ (Strike Price)
6. วันเริ่มต้นสัญญาตราสารสิทธิ์ (Settlement Date)
7. วันสิ้นสิทธิ์ในตราสารสิทธิ์ (Expiration Date)
8. ค่าธรรมเนียมของตราสารสิทธิ์ (Premium) ก็คือมูลค่าของตราสารสิทธิ์นั้นเอง

ตัวอย่าง 2.1 พิจารณารายละเอียดสัญญาของตราสารสิทธิ์ ดังนี้

Underlying Assets	<u>IBM</u>
Type	<u>CALL</u>
Style	<u>American</u>
Contract size	<u>100,000 หุ้น</u>
Strike price	<u>100 บาท</u>
Settlement date	<u>1 มีนาคม 42</u>
Expiration date	<u>29 กุมภาพันธ์ 43</u>

จากตัวอย่าง 2.1 สามารถอธิบายได้ว่าตราสารสิทธิ์ให้สิทธิผู้ถือในการซื้อหุ้นสามัญของบริษัท IBM จำนวน 100,000 หุ้น ในราคาหุ้นละ 100 บาท โดยสามารถใช้สิทธิ์ได้ตลอดเวลาตั้งแต่ 1 มีนาคม 42 เป็นต้นไป จนถึง 29 กุมภาพันธ์ 43 (อายุของตราสารสิทธิ์ เท่ากับ 1 ปี)

2.11.3 การประกาศราคาซื้อขายตราสารสิทธิ์

ราคานี้ประกาศซื้อขายสัญญาตราสารสิทธิ์ที่อ้างอิงจากสินทรัพย์ประเภทต่างๆ จะพบได้ในหนังสือพิมพ์ระหว่างประเทศทั่วไป เช่น Wall Street Journal, Financial Time เป็นต้น ซึ่งหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับจะมีรูปแบบการนำเสนอที่มีข้อแตกต่างกันไป แต่โดยรวมก็จะประกอบด้วยข้อมูลที่จะต้องแจ้งให้แก่ผู้อ่านเหมือนกัน ในที่นี้จะยกตัวอย่างการประกาศราคาซื้อขายตราสารสิทธิ์ที่ลงในหนังสือพิมพ์ Wall Street Journal ของสินทรัพย์อ้างอิง 3 ประเภท คือ ราคาหุ้น, อัตราดอกเบี้ยเงินเดือนต่างประเทศ และอัตราดอกเบี้ย ดังแสดงตามรูป 2.24 ถึง 2.26 ตามลำดับ

1. การประกาศราคาซื้อขายตราสารสิทธิ์อ้างอิงจากราคาหุ้นสามัญ

พิจารณาประกาศราคาที่แสดงตามรูป 2.24 จะมีรายละเอียดที่แสดงดังนี้ Most Active Contracts จะแสดงตราสารสิทธิ์ของหุ้นที่มีการซื้อขายในตลาดทางการต่างๆ เป็นจำนวนมากสำหรับช่วงเวลาล่าสุด

- รายละเอียดตราสารสิทธิ์ในหุ้นสามัญของแต่ละแห่ง จะอยู่ในแทบที่ถัดจาก Most Active Contracts ซึ่งมีการแสดงข้อมูล 6 คอลัมน์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

คอลัมน์ 1 แสดงรายชื่อของหุ้นที่มีการออกตราสารสิทธิ์⁷ และมีการนองถึงราคากิดของหุ้นในวันนี้ ซึ่งจะอยู่ด้านล่างของรายชื่อหุ้น

คอลัมน์ 2 และ 3 แสดงราคาใช้สิทธิ์ของตราสารสิทธิ์ ณ ระดับราคาต่างๆ และเดือนที่ตราสารสิทธิ์หมดอายุ⁸ ตามลำดับ

คอลัมน์ 4 และ 5 แสดงรายละเอียดของตราสารสิทธิ์ชนิดสิทธิในการซื้อ (Call) ในแต่ละวัน ปริมาณ สัญญาการซื้อขาย⁹ (Vol) และมูลค่าตราสารสิทธิ์ (ค่าธรรมเนียม) ที่มีการซื้อขายในตลาดล่าสุด

⁷ ตราสารสิทธิ์ที่อ้างอิงจากหุ้นสามัญ ในตลาด CBOE มีลักษณะเป็นรูปแบบเมริกัน

⁸ ที่ตลาด CBOE ตราสารสิทธิ์จะหมดอายุในวันศุกร์สัปดาห์ที่ 3 ของเดือนที่ตราสารสิทธิ์หมดอายุ

⁹ สัญญา 1 หน่วย จะมีค่าเท่ากับสิทธิในการซื้อหรือขายหุ้นสามัญ จำนวน 100 หุ้น

MOST ACTIVE CONTRACTS

Call								Put								Call								Put									
Option/Strike	Vol.	Exch.	Last	Net Chg.	a-Close	Open Int		Option/Strike	Vol.	Exch.	Last	Net Chg.	a-Close	Open Int		Option/Strike	Exp.	Vol.	Last	Net Chg.	a-Close	Open Int		Option/Strike	Exp.	Vol.	Last	Net Chg.	a-Close	Open Int			
Dig Eq	May 60	12,517	XC	3 1/4	+ 1 1/4	60 1/4	5,469	Cisco	Jun 50	2,965	XC	2 1/4	+ 7/16	48 1/2	8,634		Dig Eq	May 55	2,958	XC	6 1/2	+ 2 1/2	60 1/2	3,068									
Cisco	Jul 50	8,486	XC	2 1/2	+ 1/8	48 1/2	13,451	Cisco	May 50	2,952	XC	1 1/2	+ 3/4	48 1/2	6,824		Cisco	Jul 40	p 2,855	XC	1 1/2	- 1/2	48 1/2	8,299									
WtWrth	Jun 20	6,148	PB	1 1/2	+ 3/16	19 1/2	86	Cisco	Jun 40	p 2,852	XC	1 1/2	- 1/2	48 1/2	3,836		Cisco	Jun 40	p 2,512	XC	1 1/2	- 1/2	48 1/2	2,339									
Compaq	May 45	5,943	PC	1 1/16	+ 11/16	42 1/4	10,639	SntCh	Jul 12 1/2	p 2,511	XC	1 1/2	- 7/16	48 1/2	129		SntCh	May 55	p 2,484	XC	2 1/4	+ 1/16	54	2,691									
Motria	May 60	5,789	AM	2 1/4	+ 1 1/16	61 1/4	8,313	MicTc	May 37 1/2	p 2,415	XC	7/8	+ 1/16	33 1/2	3,201		MicTc	May 45	p 2,373	XC	3 1/2	- 3 1/2	51 1/2	546									
TelMex	May 35	p 5,487	XC	3 1/4	+ 1/8	36	11,636	Intel	Jul 70	2,347	AM	3 1/2	+ 1/16	68 1/2	11,653		Intel	May 70	2,342	AM	1 1/4	+ 1/16	68 1/2	4,409									
Bnkhwk	May 35	4,845	XC	1 1/16	+ 9/16	32 1/2	7,305	IB M	May 115	2,259	CB	1 1/2	- 9/16	107	18,339		IB M	Jul 40	2,194	CB	1 1/2	+ 1/4	34 1/2	2,415									
Iomega	May 45	4,354	XC	9 1/8	+ 7/16	51 1/2	1,572	Seagte	May 70	2,182	AM	1 1/2	- 1/2	250			Seagte	May 70	2,181	XC	4 1/4	+ 17/16	65 1/2	2,882									
Dig Eq	May 50	4,167	XC	10 1/2	+ 4	60 1/2	8,042	AmerOn	May 85	2,153	CB	2 1/2	- 1/2	107	12,446		AmerOn	May 110	2,136	XC	1 1/2	+ 1/16	54	2,806									
IntDv	May 12 1/2	4,047	XC	2 1/4	+ 17/16	14 1/4	5,649	IB M	May 110	2,100	CB	6	+ 1	74 1/2	104		IB M	May 60	2,093	XC	1 1/2	+ 13/16	60 1/2	2,237									
Iomega	May 40	p 3,674	XC	1 1/16	- 1 1/16	51 1/2	1,279	K mart	May 10	2,081	CB	1/2	+ 1/16	10 1/2	5,383		K mart	May 10	2,081	CB	1/2	+ 1/16	10 1/2	5,383									
—Call—								—Put—								—Call—								—Put—									
Option/Strike	Exp.	Vol.	Last	Vol.	Last			Option/Strike	Exp.	Vol.	Last	Vol.	Last			Option/Strike	Exp.	Vol.	Last	Vol.	Last			Option/Strike	Exp.	Vol.	Last	Net Chg.	a-Close	Open Int			
ABR Inf	55	May 55	6 1/2			Baan	65	May 182	11 1/2	95	1	81	75	Jun 1	7 1/4	55	1 1/2														
60 1/4	60	Jun 75	4 1/2			BabySat	40	May 10	6 1/2	95	1	81	75	Aug 5	8 1/2	106	2														
ADC Tel	40	May 143	2 1/4			GaloHu	25	May 525	5 1/2	81	80	May 92	2 1/2	168	1 1/2														
41 1/4	40	Nov 65	6 1/2			BalhEnt	15	Jul 111	6 1/2	81	80	Jun 124	4	2	2 1/2														
ADT	17 1/2 Sep 100	1 1/4			21 1/2	17 1/2 Jul	425	12 1/2	7/16	81	85	May 1054	1 1/2	2	5															
AGCO	25	May 130	1 1/8			21 1/2	20 May	1480	29 1/2	196	7/16	81	85	Jun 74	1 1/2														
AMR	80	May 15	9 1/4	125	1 1/4	...		21 1/2	20 Jun	240	3	290	1 1/4	...	81	85	Aug 180	3 1/2													
90	85	May 20	5 1/2	161	7 1/2	...		21 1/2	22 1/2 May	1001	1	27	1 1/2	...	81	85	May 1000	3 1/2													
90	90	May 118	2 1/4	122	2 1/2	...		21 1/2	22 1/2 Jun	546	1 1/2	300	2 1/2	...	81	85	May 1000	3 1/2													
90	90	Nov 100	9 1/4			21 1/2	22 1/2 Jul	55	2		81	85	Jun 120	1													
90	95	May 97	11 1/8	2 5	5 1/2	...		21 1/2	25 May	1041	7/16	2	...	81	85	Aug 188	3 1/2														
APACT	75	May 52	9 1/4	4	4 1/2	...		21 1/2	35 May	158	3 1/2	2	1 1/16	...	81	85	May 1000	3 1/4													
ASA	42 1/2 May 80	80	7 1/4			21 1/2	30 Jul	128	1 1/4		81	85	May 103	1 1/2													
45	45	May 128	1 1/16	66	1 1/8	...		21 1/2	30 Jun	128	1 1/4		81	85	May 150	8 1/2													
45	45	Aug 255	2 1/2	260	2 1/2	...		21 1/2	45 Jun	75	3 1/2		81	85	May 188	3 1/2													
AT&T	60	May 172	17 1/2	591	3 1/4	...		21 1/2	45 May	68	7 1/2		81	85	May 188	3 1/2													
60 1/4	60	Jun 60	125	1 1/4		21 1/2	47 1/2 May	68	7 1/2		81	85	May 211	7 1/4													
60 1/4	65	May 440	3 1/4	5	4 1/4	...		21 1/2	47 1/2 Jun	1000	1 1/16		81	85	May 211	7 1/4													
60 1/4	65	Jun 293	9 1/4			21 1/2	45 May	230	2 1/2		81	85	May 211	7 1/4													
60 1/4	65	Jul 236	1 1/16	3	3	...		21 1/2	50 Jul	53	1 1/2		81	85	May 305	4 1/4													
60 1/4	85	Oct 91	1 1/16			21 1/2	50 Oct	79	7 1/2		81	85	May 32	7 1/2													
AVX Cp	22 1/2 Nov 65	55	3 1/4			21 1/2	50 Jun	170	1 1/2		81	85	May 32	7 1/2													
23 1/4	25	Jun 120	1 1/2			21 1/2	50 Jun	102	1 1/16		81	85	May 32	7 1/2													
23 1/4	25	Aug 135	2 1/4			21 1/2	50 Jun	1000	1 1/16		81	85	May 32	7 1/2													
23 1/4	25	Jul 52	5 1/2	3	3	...		30 1/4	30 Jun	122	1 1/4	5	1 1/16	...	81	85	May 32	7 1/2													
23 1/4	35	Jun 80	3 1/2			30 1/4	30 Jul	640	2	10	1 1/16	...	81	85	May 32	7 1/2													
23 1/4	45	Sep 210	8	7 1/4	8	3 1/4		30 1/4	30 Jul	757	1 1/2		81	85	May 32	7 1/2													
23 1/4	45	Jun 10	5	71	1 1/16	...		30 1/4	35 Oct	220	1 1/4		81	85	May 32	7 1/2													
23 1/4	45	May 202	1 1/4			30 1/4	35 Oct	104	7 1/2		81	85	May 32	7 1/2													
23 1/4	45	Aug 79	1 1/16			30 1/4	35 Oct	1511	1 1/2		81	85	May 32	7 1/2													
23 1/4	45	Jul 75	1 1/16			30 1/4	40 May	10	7 1/2	70	1 1/16	...	81	85	May 32	7 1/2													
23 1/4	45	Acclaim	10	Jul 75	1 1/16	...		30 1/4	40 May	468	1 1/2	149	3 1/2	...	81	85	May 32	7 1/2													
23 1/4	45	AccuStiff	23 1/2 Jul 403	8 1/2	4	9		30 1/4	40 May	463	5 1/16		81	85	May 32	7 1/2													
23 1/4	45	Actel	15	May 70</																													

คอลัมน์ 6 และ 7 แสดงรายละเอียดของตราสารสิทธิชนิดสิทธิในการขาย (Put) ในแต่ละวัน ปริมาณการซื้อขาย (Voi) และมูลค่าตราสารสิทธิ (ค่าธรรมเนียม) ที่มีการซื้อขายในตลาดล่าสุด

ตัวอย่าง 2.2 พิจารณาตราสารสิทธิในราคาหุ้นสามัญของ AT&T ในตลาด CBOE ที่ประกาศใน Wall Street Journal ณ วันที่ 24 เมษายน 2539 ตามรูป 2.24

- ราคาหุ้น AT&T มีราคาปิด ณ วันก่อน (23 เมษายน 39) เท่ากับ \$ 60^{5/8}
- มีตราสารสิทธิที่อ้างอิงจากราคาหุ้น AT&T ให้เลือกซื้อ 6 แบบ เช่น แบบแรก เป็นตราสารสิทธิในหุ้น AT&T ที่มีราคาใช้สิทธิเท่ากับ \$60 มีระยะเวลาใช้สิทธิได้จนถึงวันศุกร์ที่ 3 ของเดือนพฤษภาคม แบบนี้จะต้องจ่ายค่าธรรมเนียมสำหรับตราสารสิทธิ ชนิด Call เท่ากับ \$ 1^{7/8} โดยมีปริมาณการซื้อขายตราสารสิทธิในหุ้น AT&T เท่ากับ 172 สัญญา และมีค่าธรรมเนียมสำหรับตราสารสิทธิชนิด Put เท่ากับ \$ ^{3/4} ซึ่งมีปริมาณการซื้อขายตราสารสิทธิในหุ้น AT&T เท่ากับ 591 สัญญา ส่วนอีก 5 แบบที่เหลือจะต่างกันในเรื่องของราคาใช้สิทธิและเดือนของตราสารสิทธิที่หมดอายุ เราจะสังเกตได้ว่ามูลค่าตราสารสิทธิที่มีราคาใช้สิทธิอยู่ในสภาวะ In-The-Money และมีระยะเวลาใช้สิทธินาน จะมีมูลค่าตราสารสิทธิ (ค่าธรรมเนียม) ที่แพงกว่าตราสารสิทธิที่อยู่ในสภาวะ At-The-Money หรือ Out-Of-The-Money และมีระยะเวลาการใช้สิทธิสั้น

2. การประกาศราคาซื้อขายตราสารสิทธิที่อ้างอิงจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

พิจารณาการประกาศราคาที่แสดงตามรูป 2.25 จะมีรายละเอียด ดังนี้

- ตลาดซื้อขายตราสารสิทธิที่อ้างอิงจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ส่วนใหญ่จะกระทำการที่ตลาด Philadelphia Exchange (PHXT)
- ตราสารสิทธิที่มีการซื้อขายทั่วไปจะมีลักษณะเป็นแบบคอมิคกัน ในกรณีที่เป็นตราสารสิทธิแบบยุโรปีน จะสังเกตได้จากจะมีคำว่า "European Style" ต่อท้ายตราสารสิทธิที่อ้างอิงกับอัตราแลกเปลี่ยนของแต่ละสกุลเงิน นอกจากนี้ยังมีตราสารสิทธิที่มีลักษณะการใช้สิทธิ ณ สิ้นเดือนที่ระบุไว้ในตราสารสิทธิ ซึ่งสังเกตได้จากคำว่า "EOM"¹⁰

¹⁰ คำว่า "EOM" ย่อมาจาก End of month. เช่น EOM JUN หมายถึง สามารถใช้สิทธิในตราสารสิทธิได้ในสิ้นเดือนมิถุนายน เป็นต้น

- การกำหนดราคาของหนังสือพิมพ์ Wall Street Journal จะมีการเสนออัตราแลกเปลี่ยนในรูปของ เชนต์ (US) ต่อหน่วยของเงินตราต่างประเทศ
- รายละเอียดของตราสารสิทธิ์ประเภทนี้ จะมีการแยกแต่ละรายการตามสกุลเงินของแต่ละประเทศ ซึ่งจะมีการบวกอัตราแลกเปลี่ยน ณ ปัจจุบัน (Spot Exchange Rate) ทางด้านข้ามเมืองในตอนเริ่มต้นของตราสารสิทธิ์ในแต่ละสกุลเงิน ซึ่งสกุลเงินใหม่ๆ อาจมีรูปแบบสัญญาที่ต่างกัน เช่น แบบอเมริกัน, แบบยูโรเปียน และแบบ EOM หากสังเกตทางด้านข้างมีข้อของแต่ละแบบจะมีการบวกถึงขนาดการซื้อขายตราสารสิทธิ์ในหนึ่งสัญญาด้วย
- รายละเอียดตราสารสิทธิ์ที่ข้างต้นกับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ มีการแสดงในข้อมูล 6 คอลัมน์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

คอลัมน์ 1 และ 2 จะแสดงราคาใช้สิทธิ์ของตราสารสิทธิ์ ณ ระดับราคาต่าง ๆ และเดือนที่ตราสารสิทธิ์หมดอายุ ตามลำดับ

คอลัมน์ 3 และ 4 แสดงรายละเอียดของตราสารสิทธิ์ ชนิดสิทธิ์ในการซื้อ (Call) ในแต่ละวัน (VOL) ซึ่งมีหน่วยเป็นจำนวนสัญญา และมูลค่าตราสารสิทธิ์ (ค่าธรรมเนียม) ที่มีการซื้อขายในตลาดลากสุด ซึ่งมีหน่วยเป็นเชนต์ (US)

คอลัมน์ 5 และ 6 มีรายละเอียดเหมือนกับคอลัมน์ 3 และ 4 เพียงแต่เป็นตราสารสิทธิ์ชนิดสิทธิ์ในการขาย (Put)

ตัวอย่าง 2.3 พิจารณาตราสารสิทธิ์ในอัตราแลกเปลี่ยนมาตรฐานวันนี้ แบบอเมริกัน ในตลาด Phlx ณ วันที่ 24 เมษายน 2539 ตามรูป 2.25

- อัตราแลกเปลี่ยนเงินมาตรฐานนี้ ณ ปัจจุบัน มีค่าเท่ากับ 0.6575 DM / USD
- ตราสารสิทธิ์ที่ข้างต้นจากอัตราแลกเปลี่ยนมาตรฐานนี้ แบบอเมริกัน มีให้เลือกซื้อถึง 17 แบบ ซึ่งต่างกันในส่วนของราคาใช้สิทธิ์ และเดือนที่ตราสารสิทธิ์หมดอายุ เช่น ราคาใช้สิทธิ์ 0.65 DM / USD และมีระยะเวลาใช้สิทธิจนถึงสิ้นเดือนพฤษภาคม ผู้ซื้อตราสารสิทธิ์ชนิดสิทธิ์ในการซื้อ (Call) จะต้องมีการจ่ายค่าธรรมเนียมต่อหนึ่งสัญญา เท่ากับ \$606.25 ในกรณีตราสารสิทธิ์ ชนิดสิทธิ์ในการขาย (Put) ผู้ซื้อจะต้องจ่ายค่าธรรมเนียมเท่ากับ 0.15 เชนต์ / DM ดังนั้นต้องจ่ายค่าธรรมเนียม เท่ากับ \$ 93.75 ต่อสัญญา

	Calls Vol.	Last	Puts Vol.	Last		Calls Vol.	Last	Puts Vol.	Last
OPTIONS									
PHILADELPHIA EXCHANGE									
JYen		93.74				70	Jun	...	600 4.18
6,250,000 Japanese Yen-100ths of a cent per unit.			200	0.28		71	Jun	...	310 5.19
91 Jun	...		200	0.28		73	Jun	...	960 7.19
93 May	27	1.43	6	0.37		92½ Apr	7	1.21	...
93 Jun	...		200	0.74		92½ May	...	8	0.17
94 May	30	0.69		93½ May	56	1.03	...
95 May	20	0.41		6,250,000 Japanese Yen EOM-100ths of a cent per unit.			
96 May	50	0.21		93 Apr	...	20	0.07
98 Jun	5	0.29		94 Apr	50	0.42	...
99 Jun	10	0.23		95 May	30	0.76	...
Australian Dollar		79.03				6,250,000 Japanese Yen-European Style.			
50,000 Australian Dollars-cents per unit.						97 Jun	70	0.53	...
79 Jun	...		17	1.02		Swiss Franc			81.24
British Pound		151.58				62,500 Swiss Franc EOM-cents per unit.			
31,250 British Pounds-European Style.						82 Apr	40	0.09	...
150 Jun	...		3	0.67		62,500 Swiss Francs-European Style.			
British Pound-GMark		230.51				78 Jun	10	4.00	...
31,250 British Pound-German Mark cross.						81 May	...	20	0.40
230 Sep	42	2.12		82 Jun	10	1.18	...
31,250 British Pound-German Mark EOM.						85 May	...	5	3.43
228 Apr	10	1.94		88 Sep	10	0.59	...
Canadian Dollar		73.40				62,500 Swiss Francs-cents per unit.			
50,000 Canadian Dollars-cents per unit.						75 Sep	...	164	0.26
77½ Jun	...		10	0.12		80 Sep	...	8	1.24
77 Jun	...		64	3.62		81½ May	70	0.61	...
French Franc		194.60				82 May	...	5	1.00
250,000 French France-10ths of a cent per unit.						82 Sep	...	13	2.10
19¾ May	50	0.34		83½ May	18	0.15	...
GMark-JYen		70.15				85 Jun	80	0.28	...
62,500 German Mark-Japanese Yen cross EOM.						Call Vol.	7,873	Open Int.	153,290
70 Apr	...		32	0.19		Put Vol.	8,386	Open Int.	163,609

รูป 2.25 แสดงการประกาศราคาซื้อขายตราสารสิทธิ์ ที่ข้างจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ณ วันที่ 23 เมษายน 2539

ที่มา : หนังสือพิมพ์ Wall Street Journal ฉบับวันที่ 27 มีนาคม 2533

3. การประกาศราคาซื้อขายตราสารสิทธิ์ที่อ้างอิงจากอัตราดอกเบี้ย

พิจารณาการประกาศราคาที่แสดงตามรูป 2.26 มีรายละเอียด ดังนี้

- ตลาดซื้อขายตราสารสิทธิ์ที่อ้างอิงจากอัตราดอกเบี้ย สำหรับจะมีการซื้อขายที่ตลาด CBOE แต่เดิมเคยมีการซื้อขายที่ตลาด AMEX แต่ไม่ประสบความสำเร็จ
- ตราสารสิทธิ์ที่มีการซื้อขายจะมีลักษณะเป็นแบบบัญชีรายรับและอเมริกัน ขึ้นอยู่กับประเภทของอัตราดอกเบี้ย
- รายละเอียดของตราสารสิทธิ์ประเภทนี้ จะมีการแยกแต่ละรายการตามประเภทของอัตราดอกเบี้ย ซึ่งในที่นี้ได้แก่ พันธบัตรตัวเงินคลังสหราชอาณาจักร (U.S. Treasury Bond)¹¹, อัตราดอก

¹¹ ปกติจะมีอายุ 30 ปี ตราสารสิทธิ์ประเภทนี้ จะมีลักษณะเป็นแบบบัญชีรายรับและอเมริกัน

เบี้ยรับระยะสั้น (Short-term Interest Rate)¹², อัตราดอกเบี้ยระยะยาว (Long-term Interest Rate)¹³

- ในที่นี่จะอธิบายรายละเอียดของตราสารสิทธิ์ที่อ้างอิงจากอัตราดอกเบี้ยระยะสั้น (IRX) และอัตราดอกเบี้ยระยะยาว (LTX) ซึ่งทั้งสองประเภทมีลักษณะการใช้สิทธิเป็นแบบ ยูโรเปียน ทั้งนี้รายละเอียดในการประกาศราคาแบ่งออกเป็น 7 คอลัมน์
 - คอลัมน์ 1 แสดงราคาใช้สิทธิของตราสารสิทธิ์ ณ ระดับราคาต่าง ๆ (หน่วย 1/10 %)
 - คอลัมน์ 2 ถึง 4 แสดงค่าธรรมเนียมของตราสารสิทธิ์ในการซื้อ (Call) ในแต่ละเดือนที่ ตราสารสิทธิ์หมดอายุ
 - คอลัมน์ 5 ถึง 7 แสดงค่าธรรมเนียมของตราสารสิทธิ์ในการขาย (Put) ในแต่ละเดือนที่ ตราสารสิทธิ์หมดอายุ
- ด้านล่างของการประกาศราคาตราสารสิทธิ์ ที่อ้างอิงจากอัตราดอกเบี้ยระยะสั้น (IRX) และอัตราดอกเบี้ยระยะยาว (LTX) จะมีการสรุปปริมาณการซื้อขายตราสารสิทธิ์แต่ละ ชนิด, ระดับราคาสูงสุด, ราคาน้ำตก, ราคาน้ำตก และราคาปิด

ตัวอย่าง 2.4 พิจารณาตราสารสิทธิ์ที่อ้างอิงจากอัตราดอกเบี้ยระยะสั้น (IRX) และอัตราดอกเบี้ย ระยะยาว (LTX) ที่มีการซื้อขายในตลาด CBOE ณ วันที่ 26 มีนาคม 2533 ตามรูป 2.26

กรณีตราสารสิทธิ์ที่อ้างอิงจากอัตราดอกเบี้ยระยะสั้น (IRX)

- อัตราดอกเบี้ยระยะสั้นในวันนี้ เท่ากับ 6.48% (คือราคากลาง IRX) ซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยลดลงจากการซื้อขายเมื่อวานนี้ 0.05%
- ตราสารสิทธิ์ที่อ้างอิงจากอัตราดอกเบี้ยระยะสั้น ซึ่งเป็นแบบยูโรเปียน มีราคาใช้สิทธิให้เลือกเพียง 1 แบบ คือ ที่อัตราดอกเบี้ย 6.25 % และใช้สิทธิได้ในวันสิ้นเดือนมีนาคม ซึ่งผู้ซื้อจะต้องจ่ายค่าธรรมเนียมสำหรับตราสารสิทธิ์ ชนิด Call เท่ากับ \$ ¹³/₁₆ สำหรับตราสารสิทธิ์ชนิด Put ยังไม่มีการซื้อขาย ณ ปัจจุบัน

¹² คำนวณจากค่าเฉลี่ยผลตอบแทนในตัวเงินคลังสหราชอาณาจักร (U.S Treasury Bill) ที่มีการประมูลซื้อขายใน 13 สัปดาห์ล่าสุด โดยตราสารสิทธิ์ประเภทนี้รู้จักกันในชื่อ สัญญา IRX

¹³ คำนวณจากค่าเฉลี่ยผลตอบแทนในตัวเงินคลังสหราชอาณาจักร (U.S. Treasury Note) ที่มีอายุ 7 ปี, 10 ปี และผลตอบแทนในพันธบัตรตัวเงินคลังสหราชอาณาจักร (U.S Treasury Bond) ที่มีอายุ 30 ปี โดยตราสารสิทธิ์ประเภทนี้รู้จักกันในชื่อ สัญญา LTX

กรณีตราสารสิทธิ์ที่อ้างอิงจากอัตราดอกเบี้ยระยะยาว (LTX)

- อัตราดอกเบี้ยระยะยาวในวันนี้ เท่ากับ 8.171 % (คือราคปิด LTX) ซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยลดลงจากการซื้อขายเมื่อวานนี้ 0.06 %
- ตราสารสิทธิ์ที่อ้างอิงจากอัตราดอกเบี้ยระยะยาว ซึ่งเป็นแบบบูรณาธิปัณฑ์ มีราคาใช้สิทธิให้เลือก 3 แบบ และมีอายุการใช้สิทธิที่แตกต่างกัน 3 แบบ (ณ สิ้นเดือนมกราคม, กุมภาพันธ์, มีนาคม) ในกรณีที่เลือกซื้อตราสารสิทธิ์ ชนิด Call ที่ราคาใช้สิทธิ 8.25 % ณ สิ้นเดือนมกราคม จะต้องจ่ายค่าธรรมเนียม \$ $\frac{15}{16}$, หากมีการซื้อตราสารสิทธิ์ ชนิด Put ในเงื่อนไขเดียวกัน จะต้องจ่ายค่าธรรมเนียม \$ $\frac{3}{4}$

Wednesday, December 26, 1990 For Notes and Bonds, decimals in closing prices represent 32nds; 1.01 means 1 1/32. For Bills, decimals in closing prices represent basis points; \$25 per .01.									
OPTIONS CHICAGO BOARD									
U.S. TREASURY BOND-\$100,000 principal value									
Underlying Issue	Strike Price	Calls—Last	Jan	Feb	Mar	Puts—Last	Jan	Feb	Mar
8½% (vbe) due 8/2020	104	1.03
Total call vol. 0						Call open int. 61			
Total put vol. 1						Put open int. 3			
3 p.m. prices of underlying issues supplied by The Chicago Corp.: T-Bonds 8½% (vbe) 104.31. T-Notes 7½% 102.24.									
OPTIONS ON SHORT-TERM INTEREST RATES									
Strike Price	Calls—Last	Jan	Feb	Mar	Puts—Last	Jan	Feb	Mar	
62½	1 3/16	
Total call volume 35.						Total call open int. 1,974			
Total put volume 0						Total put open int. 432			
IRX levels: High 65.30; Low 64.80; Close 64.80, -0.50									
OPTIONS ON LONG-TERM INTEREST RATES									
Strike Price	Calls—Last	Jan	Feb	Mar	Puts—Last	Jan	Feb	Mar	
80	2 1/4	9/16	15/16	
82½	15/16	1 1/4	2 3/16	
95	1/4	
Total call volume 101						Total call open int. 577			
Total put volume 120						Total put open int. 769			
LTX levels: High 82.27; Low 81.69; Close 81.71, -0.60									

รูป 2.26 แสดงการประกาศราคาซื้อขายตราสารสิทธิ์ที่อ้างอิงจากอัตราดอกเบี้ย ณ วันที่ 26 ธันวาคม

2533

ที่มา : หนังสือพิมพ์ Wall Street Journal ฉบับวันที่ 27 ธันวาคม 2533